

**MEMÒRIA EXPLICATIVA
HANGAR 2020**

(Versió reduïda)

Aquest resum de la memòria de l'activitat d'Hangar 2019 forma part del compte justificatiu de la present subvenció.

HANGAR, CENTRE DE PRODUCCIÓ I RECERCA D'ARTS VISUALS

Hangar és una iniciativa de la Fundació Privada AAVC.

Hangar compta amb el suport especial de:

Generalitat de Catalunya,
Ajuntament de Barcelona

i la col·laboració de:

Fundació Banc Sabadell i New Art Foundation.

Els projectes Iterations, Biofriction i On-the-Fly tenen finançament de:

Comissió Europea, Programa Europa Creativa.

El projecte Encura està finançat per:

Ministerio de Educación Cultura y Deportes.

Hangar forma part de:

Fàbriques de Creació,
Xarxaprod,
CAiRE.

Patronat de la Fundació Privada AAVC:

Presidència: Anna Pahissa.

Vicepresidència: Hiuwai Chu, Pilar Bonat, Jordi Ferreiro.

Secretaria: Fito Conesa.

Vocals: Dora García, Ingrid Guardiola, Laura Llevadot, Mafe Moscoso.

Amb veu i sense vot: un representants de l'Institut de Cultura de Barcelona.

Amics de la Fundació:

Sergi Aguilar, Frederic Amat, Eduard Arranz-Bravo, Marta Cárdenas, Miquel Condé, Florentino Díaz, Dis Berlín, José Luis Fajardo, Jorge Galindo, Teresa Gancedo, Juan Genovés, Montserrat Gómez-Osuna, Luis Gordillo, Alfredo Jaar, Sohad Lacgiri, Carles León, Robert Llimós, Daniel Machado, Feli Moreno, Antoni Muntadas, Jorge Oteiza, Perico Pastor, Jaume Plensa, Manolo Quejido, Albert Ràfols Casamada, Rafael R. Rivera, Sergio Sanz, Schlunke, Soledad Sevilla, Susana Solano, Antoni Tàpies, Francesc Torres, Salvador Victoria i Evru.

Comissió de programes:

Lucía Egaña i Giuliana Racco, en qualitat d'artistes; Caterina Almirall i Alexandra Laudo, en qualitat de comissaris/crítics i Lluís Nacenta, en qualitat de director d'Hangar.

Equip:

Director: Lluís Nacenta.

Activitats: Sergi Botella.

Administració: Laila Agzaou.

Comunicació: Luciana Della Villa.

Equips audiovisuals i so: Marc Ribera.

Laboratori d'interacció: Miguel Ángel de Heras.

Producció: Joan Febrer i Marzia Matarese.

Recerca i Transferència de Coneixements: Antonio Gagliano, Marta Gracia, Carolina Jiménez, Ludovica Michelin.

Residències: Sergi Botella i Marzia Materese.

Col·laboradors:

Sistemes informàtics: Jorge Vitoria, Matteo Zappa.

Auditor: Fornés Salas & Asociados S.L.

Assessoria comptable: Qüestió de comptes SL.

Assessoria jurídica: Nadal Advocats.

Assessoria laboral: Guillen Becares SL.

ÍNDIX

1. LÍNIA DE RECERCA I CREACIÓ

a. La recerca artística i la recerca transdisciplinària

a.1. Línies de recerca

a.2. Programes marc

a.2.1. Beca de Recerca Artística Fundació Banc Sabadell – Hangar

a.2.2. Encura IV

a.2.3. Encura V

a.3. Projectes desenvolupats el 2020

a.3.1. Bioart

a.3.1.1. Wetlab

a.3.1.2. Biofriction

a.3.2. Polítiques de la interfície

a.3.3. Eines per a la recerca

a.3.4. Experimentació sonora

a.3.4.1. On-the-Fly

a.3.5. Producció cultural

a.3.5.1. Iterations

a.3.6. Ficció i narratives especulatives

a.3.7. Pedagogies i art

a.3.8. Art i tecnologia

a.4. Dades 2020

a.5. Valoracions 2020

a.5.1. Actualització del wetlab, nou col·lectiu resident

a.5.2. Millora de les condicions per la recerca

a.5.3. Comunicació i obertura dels processos de recerca

a.5.4. Cerca de finançament

a.5.5. Renovació i reforç de l'equip de l'àrea de recerca

a.5.6. Integració de les àrees de Recerca i de Transferència de Coneixements

a.5.7. Adaptació dels programes a les circumstàncies de la pandèmia de COVID-19

b. Suport a la creació

b.1. Artistes residents

b.1.1. Estades llargues

b.1.2. Estades curtes

b.1.3. Residència comissarial

b.1.4. Dades 2020

b.1.5. Valoracions 2020

b.2. Residències al Laboratori d'interacció

b.3. Col·lectius residents

b.3.1. TMTMTM

b.3.2. Toplap Barcelona

b.3.3. Matics

b.3.4. Crater-lab

b.4. Projectes col·laboradors

b.4.1. Hamaca.

b.4.2. Befaco

b.4.3. Orquestra del Caos

2. LÍNIA DE SERVEIS A LA PRODUCCIÓ

- a. Serveis de suport a la producció artística contemporània
  - a.1. Laboratori de producció
  - a.2. Laboratori d'imatge digital
    - a.2.1. Valoracions 2020
  - a.3. Laboratori d'interacció
  - a.4. Taller de construcció

3. LÍNIA DE DIFUSIÓ I D'INTERCANVI

- a. Programa d'activitats de difusió i d'intercanvi
  - a.1. Paratext
  - a.2. Hangar Obert en el marc dels Tallers Oberts del Poblenou / Poblenou Crea!
  - a.3. Sessions Polivalents #12 Pleasure Island
  - a.4. Publicació Paratext

4. LÍNIA D'INTERNACIONALITZACIÓ

- a. Programa d'intercanvi i beques internacionals
- b. Beques Institucionals per artistes estrangers

5. COMUNICACIÓ

- a. Comunicació interna
  - a.1. Arxiu històric
- b. Comunicació externa
  - b.1. Web
  - b.2. Xarxes socials
  - b.3. Plataformes de difusió
  - b.4. Visites guiades
  - b.5. Mitjans de comunicació

1. LÍNIA DE RECERCA I CREACIÓ

Hangar és un centre únic en el panorama de centres artístics per la seva expressa obertura a l'experimentació i la investigació.

Els objectius del centre en aquest àmbit són:

- Esdevenir centre referent de recerca, d'experimentació i producció d'arts visuals i digitals d'àmbit estatal i ser reconegut com a centre de recerca.
- Fomentar espais per a l'intercanvi d'experiències i de coneixement pràctic i teòric al voltant de la creació i la recerca artística.
- Promoure la creació i la recerca artística a Hangar i situar-lo entre els centres nacionals i internacionals dedicats a la investigació artística, amb la qualificació oficial.

Les línies de recerca i de creació d'Hangar busquen oferir un context favorable tant per la recerca artística en si mateixa, com per la recerca transdisciplinària, que posa en relació l'art amb d'altres disciplines, així com per l'acompanyament del propi procés de creació, recolzant tant el desenvolupament individual dels artistes residents, com els col·lectius residents i els projectes col·laboradors.

a. La recerca artística i la recerca transdisciplinària

L'àrea de recerca i transferència de coneixements d'Hangar té com a finalitat oferir als artistes el context i les eines necessàries per a la recerca artística. Al mateix temps, aquesta àrea té també com objectius:

- Posar en valor a l'artista com a investigador, i els processos de recerca artística com a investigació de ple dret.
- Defensar l'especificitat de la forma de coneixement que proposa la investigació artística i el seu paper fonamental en el desenvolupament de la societat contemporània en tots els seus aspectes.
- Donar suport a la investigació interdisciplinària entre la creació artística i altres disciplines d'investigació per aconseguir una relació de reciprocitat entre els diversos processos de creació de coneixement.
- Disminuir la separació històrica d'àmbits disciplinaris de recerca i la bretxa comunicativa oberta entre el desenvolupament artístic i els avenços científics, socials i econòmics.

Per fer això possible, Hangar col·labora amb projectes d'investigació i amb artistes individuals, així com amb socis dins del món acadèmic i de centres de recerca. En alguns casos, la iniciativa corre a càrrec de creadors amb els quals Hangar col·labora, atenent a la seva demanda. En altres casos, s'engeguen projectes de recerca conjunts, en format de col·laboracions, residències d'investigació o plataformes de treball multisectorial. En total consonància amb la filosofia de centre, els resultats dels projectes de recerca desenvolupats a Hangar generen continguts oberts i de lliure accés per a la comunitat creativa.

L'àmbit de recerca i transferència de coneixements d'Hangar és un dispositiu destinat a mobilitzar el pensament crític i l'activació d'una imaginació capaç d'elaborar els seus fronts de lluita estètica i política de manera acollidora i creativa, i que incideix en el qüestionament de les categories del saber, els marcs disciplinaris i la capacitació dels coneixements professionals, i que aborda l'organització i

transferència de sabers com un espai polític-afectiu que desafii les jerarquies del que es pot o no es pot aprendre. Aquest programa es basa en l'activació de la teoria i el potencial de la trobada, que ve estimulat per grups de lectura, d'escolta, d'escriptura, de joc, de ball, d'assaig, de derives, d'estudi col·lectiu. Es tracta d'espais de compromís, on fer coses amb altres persones és una convergència irreductible d'accions conjuntes unides sota el nom de la pràctica especulativa. Espais on la disposició, la intervenció, la multiplicació i la socialització dels sabers pretenen incidir en la nostra realitat quotidiana, constituint ficcions i narratives, produint cossos, identitats i suscitant noves formes de subjectivitat.

Hangar fa possibles projectes de recerca i transferència de coneixements compromesos amb:

- Una indagació de les disposicions dels termes de producció del saber que mobilitzi un pensament crític capaç d'elaborar fronts de lluita estètica i política.
- La creació d'un diàleg entre els contextos per al desenvolupament de recerques situades.
- La transformació i experimentació, fent convergir diferents formats i llenguatges de la teoria i de la pràctica artística que expandeixin les lògiques tradicionals de producció de coneixement.
- Facilitar processos de recerca i la transferència de coneixements a públics transversals, no necessàriament especialitzats.
- La generació de noves formes de subjectivitat i d'entendre el món des de posicions crítiques, no hegemòniques, transfeministes, antiracistes i no capacitistes.
- Els processos col·laboratius en la presa de decisions i noves formes d'experimentació en les relacions amb artistes i agents col·laboradors.
- La responsabilitat i el grau de compromís que es convoca en els processos investigatius i què succeeix amb els coneixements acumulats en el transcurs d'aquests.
- La proposta de formats innovadors de codi obert per a la socialització, visibilització i documentació del procés de recerca.

a.1. Línies de recerca

Les principals línies de recerca d'Hangar són les següents:

- Eines per a la recerca (activa el 2020).
- Bioart (activa el 2020).
- Polítiques de la interfície (activa el 2020).
- Experimentació sonora (activa el 2020).
- Producció cultural (activa el 2020).
- Intel·ligència artificial (activa el 2020).
- Robòtica (activa el 2020).
- Recerca curatorial (activa el 2020).
- Ficció i narratives especulatives. Producció de relats i construcció de veritat vinculada al saber (activa el 2020).
- Pedagogies i art
- Art i tecnologia

a.2. Programes marc

Durant 2020, els programes marc actius han estat els següents:

a.2.1. Beca de Recerca Artística Fundació Banc Sabadell – Hangar

L'objectiu d'aquest programa és becar a un investigador de nacionalitat espanyola o resident en territori espanyol que estigui en procés de realització d'un projecte d'investigació artística. Són elegibles tant projectes realitzats sota el format d'una tesi doctoral com aquells que es desenvolupen fora del marc acadèmic. La convocatòria considera projectes d'investigació artística en qualsevol de les seves fases que necessitin del context i/o els serveis d'Hangar pel seu desenvolupament, i que a més incorporin accions mitjançant les quals s'obri i comparteixi el procés i el coneixement generat.

La cinquena edició de la convocatòria va rebre un total de 108 sol·licituds, un augment considerable respecte a la mitjana d'unes 35 sol·licituds rebudes en les edicions anteriors de la beca. Entre elles, el jurat va escollir el projecte «Camps. Desplaçaments dels cossos en els límits de la forma» de María García Ruíz que s'ha dut a terme durant 8 mesos consecutius, de maig a desembre del 2020.

«Camps. Desplaçaments dels cossos en els límits de la forma» explora les formalitzacions, imaginaris i contradiccions que emergeixen a partir d'una certa concepció de l'espai, basada en el desplaçament, sorgida la segona meitat del segle XX a Europa, i que segueix de diverses maneres afectant el nostre present. Amb aquest propòsit es posen en relació els imaginaris de dos camps que operen fora de l'espai hegemònic de governança: d'una banda la utopia, és a dir, les architectures radicals i experimentals dels anys seixanta i els seus desenvolupaments de la idea de mobilitat; i de l'altre l'espai del marginal, on diversos projectes singulars són aplicats per a sedentaritzar a comunitats la forma de vida de les quals es basa en el moviment, especialment poblacions gitanes, així com l'estreta relació que aquests projectes tenen amb la lògica del camp de concentració. A partir d'aquesta col·lisió d'imatges, conceptes i situacions, a través de les topologies i tipologies dels cossos en moviment, es visualitzen les dificultats i controvèrsies que sorgeixen en l'arquitectura quan s'intenta donar forma a una certa qualitat espacial que té a veure amb els fluxos de la vida. I és que finalment el que es posa en joc aquí, la qual cosa es qüestiona al·ludint a aquestes paradoxes espacials, és el mateix acte de donar (o prendre) forma d'una determinada forma de vida.

El període d'aquesta residència s'inicià, el maig de 2020, en un escenari de confinament a causa de la pandèmia de COVID-19, amb la qual cosa vam poder readaptar a temps les activitats. La impossibilitat de desplaçar-se al taller a Hangar disponible pel desenvolupament d'aquesta beca fou compensat amb un increment dels acompanyaments en línia, i amb el reforç en la disponibilitat de les múltiples eines digitals (lliures, autònomes i, en alguns casos, federades) de les que disposa Hangar.

Entre Juliol i Agost, l'artista va realitzar una estada de recerca a Portugal. El viatge va tenir com a objectiu explorar les qüestions relatives al projecte en el territori portuguès, completant casos d'estudi de tot el territori de l'Europa meridional, incloent-hi Espanya, França i Itàlia. Per a això, es van fer diverses visites de camp (La Malagueira en Évora, Meia Praia a Lagos), entrevistes amb arquitectes (Álvaro Siza, José Veloso), entrevista amb una antropòloga especialista en gitanos (Alexandra Castro), amb activistes gitanes (Sónia Matos i Maria Gil) i visites a llibreries especialitzades com la Livraria Utopia i Circ d'Ideias a Porto, o A+A a Lisboa.

Pel què fa a les activitats públiques, la cinquena edició de la Beca de Recerca Artística FBS–Hangar va proposar un programa públic, entre el 21 i el 23 de desembre, dividit en tres sessions, i articulat al voltant de la mecànica de *l'allure*. L'*allure* com a mecànica de treball apel·la a la capacitat de les coses d'enlluernar-nos mitjançant l'al·lusió a altres coses que no estan específicament allí. Amb aquesta intenció s'han proposat tres intercanvis que tracten la qüestió de prendre forma des de tres perspectives diferents: la tècnica, la política i la poètica.

Allure #1 (per al·lusions): Futur imperfecte. Desplaçaments de la imaginació tècnica, amb Ethel Baraona Pohl.

Sessió presencial.

21 de desembre de 2020, 18 h, Sala Ricson, Hangar.

Allure #2 (per al·lusions): Sense òrgans, un cos polític, amb Pastora Filigrana i Silvia Agüero.

Podcast.

22 de desembre de 2020, 18 h, streaming: <https://live.hangar.org/#allure>.

La sessió va comptar amb la col·laboració de la Ludoteca Musical Romaní de Bon Pastor.

Allure #3 (per al·lusions): Policia, política i poètica dels cossos en moviment, amb Isabel de Naverán. Videocreació.

23 de desembre de 2020, 18 h, Sala Ricson, Hangar.

A mitjans de novembre es va fer pública la convocatòria de la Sisena Beca de Recerca Artística Fundació Banc Sabadell – Hangar, incloent-hi com a data límit de presentació de projecte el 07 de gener, 2021.

a.2.2. Encura IV

Encura és un programa de recerca curatorial impulsat des d'Hangar, amb la col·laboració d'Hablarenarte i Curators' Network. S'activa mitjançant una convocatòria pública adreçada a comissaris que treballen fora de l'àmbit català. El projecte es desenvolupa en format de residència a Hangar.

Per la quarta convocatòria d'Encura es van admetre 17 sol·licituds, entre les quals el jurat va escollir Irene Angenica, del col·lectiu CampoBase (Turí, Itàlia), amb el projecte *House of Displacement*.

House of Displacement aborda el tema del desplaçament, entès com una experiència contemporània compartida, adoptant un enfocament immersiu i participatiu. El terme *displacement*, en català "desplaçament", defineix el moviment d'un cos d'un punt a un altre en l'espai. En els últims anys s'ha utilitzat per a descriure una condició complexa i estratificada, vinculada a les disfuncions de les societats capitalistes avançades, tant en referència als fluxos turístics i migratoris com als fenòmens associats de gentrificació, i en les seves connotacions psicològiques i socials de distanciament. El paradigma neoliberal en la seva dimensió globalitzada ha creat un concepte d'espai en el qual el pas de les fronteres, la circulació dels fluxos d'objectes, individus i informació estan estrictament regulats. Cada aspecte de la vida contemporània (societat, ciència, tecnologia i naturalesa) es defineix cada vegada més pel moviment i la mobilitat humana. Això té profundes repercussions en la nostra manera d'estar en el món, que es desenvolupa a través de trajectòries no lineals i precàries des d'un punt de vista emocional, econòmic, de gènere i geogràfic. *House of Displacement* crea una plataforma temporal que té com a objectiu explorar col·lectivament noves maneres de viure el desplaçament.

La comissària Irene Angénica, en representació del col·lectiu CampoBase, va dur a terme una residència presencial a Hangar, des del 03 de gener fins el 13 de març, moment en el qual l'esclat de la crisi de la COVID-19 va forçar el seu retorn sobtat a Itàlia. L'activitat principal del projecte, el festival *House of Displacement Barcelona*, va ser ajornada, i duta a terme finalment entre el 23 i el 28 de setembre, donant-se per concloua la residència el mateix dilluns 28 de setembre, amb la finalització del festival i la presentació pública dels seus resultats.

Pel què fa a les activitats públiques, Encura IV ha dut a terme les següents accions:

How to fall in love with a place? Una sessió de storytelling. El 30 de gener a les 19:00, CampoBase va convocar una trobada on els participants van poder narrar les pròpies relacions amoroses amb emplaçaments com ara una ciutat, un barri, una carretera, un pàrquing o un local, i reflexionar així sobre els vincles afectius que les persones estableixen amb els llocs. Es va tractar d'una primera acció, per la qual CampoBase va començar a organitzar un reconeixement de llocs, analitzant com poden convertir-se en "llocs estimats" per raons emocionals, intel·lectuals, físiques i geopolítiques. CampoBase va començar així a obrir i compartint la seva recerca amb el públic, mitjançant l'ús de pràctiques discursives que fomenten la participació i el diàleg. L'esdeveniment va comptar amb 15 assistents. La inscripció va ser gratuïta.

Visions of displacement. El 18 de febrer a les 19h, CampoBase va presentar a la sala Ricson d'Hangar un esdeveniment vinculat a la imatge en moviment, que consistí en una sèrie de projeccions d'obres videogràfiques. Les obres dels artistes seleccionats exploraven a diverses veus el tema del desplaçament des de diferents perspectives. L'esdeveniment va ser una oportunitat per a continuar obrint la recerca, generant un moment de diàleg i intercanvi amb els assistents, començant un camí compartit que conduiria després a la creació del festival *House of Displacement Barcelona*.

Festival House of Displacement Barcelona. Després de l'ajornament causat per la pandèmia, el festival *House of Displacement* es va dur a terme del 23 i al 28 de setembre. Va incloure un taller de tres dies dictat pel col·lectiu *La más bella*, que es va desenvolupar presencialment a Madrid i va ser seguit telemàticament per altres dos grups de participants a Barcelona i Venècia. Va incloure també tres propostes d'intervenció pública de les artistes Anna Irina Russel, Lucía Egaña i Sofía Montenegro a diferents localitzacions del districte de Sant Martí. La inscripció i participació en totes les activitats va ser gratuïta. El taller dictat per *La más bella* va comptar amb 19 participants, sumades les tres seus. L'assistència total a les intervencions artístiques del festival va ser aproximadament de 64 persones.

Paratext feat. Encura. El 28 de setembre, a manera de tancament del festival i de la residència, CampoBase va plantejar una sessió de teletreball, a la qual es van sumar participants des de diversos punts geogràfics. La sessió es va dedicar a extreure conclusions de la recerca i va poder ser seguida a través del canal de streaming d'Hangar, que va registrar 27 visites en total.

a.2.3. Encura V

A les quatre primeres edicions, Encura va ser organitzat per Hangar, en col·laboració amb *hablarenarte* i *Curators' Network*. El 2020, en el procés de preparació de la cinquena edició, el programa s'expandeix i s'aferma amb l'associació de *PlantaAlta* i la incorporació de *La Casa Encendida* com a institució colíder del projecte.

En aquesta nova convocatòria d'Encura es van admetre 57 sol·licituds, entre les quals el jurat va escollir a Núria Gomez Gabriel, amb el projecte *Iban oscuro por entre las sombras*, i va designar com a finalista Henrique Lukas, amb el projecte *A quien pueda interesar. Correspondencias para especulación de una exposición interpersonal*.

Iban oscuro por entre las sombras és un dispositiu de recerca curatorial que té com a objectiu alinear i posar en situació artistes, investigadors, escriptors, filòsofs i altres agents del context cultural per tal d'

indagar pràctiques i processos metodològics i referències teòriques, literàries i audiovisuals que reactualitzen les bases del materialisme gòtic.

Encara compta amb el suport del Ministerio de Educación Cultura y Deporte i la col·laboració de la Fundació Banc Sabadell.

a.3. Projectes desenvolupats el 2020

Les línies de recerca d'Hangar més actives durant l'any 2020 han estat aquelles per les que hem obtingut o mantingut un finançament específic. Es tracta de les següents:

a.3.1. Bioart

En la línia de recerca dedicada al bioart, s'han desenvolupat els següents projectes:

a.3.1.1. Wetlab

El wetlab és un espai on tenen lloc pràctiques híbrides que posen a prova els límits generalment establerts entre ciències i arts, des d'una perspectiva transhackfeminista i de revisió crítica a la institució Ciència.

Les activitats que s'han dut a terme al wetlab el 2020 han estat:

- Renovació de l'instrumental de laboratori i del mobiliari
- Nomenament de Quimera rosa i Gaia Leandra com a col·lectiu resident a aquest laboratori
- Dues residències internacionals, en el marc del projecte Biofriction (es descriuen al punt següent)

a.3.1.2. Biofriction

El 2019 es va iniciar el projecte europeu plurianual (octubre 2019 – setembre 2021) Biofriction, liderat per Hangar i dirigit per la investigadora i doctora en filosofia i bioart, Laura Benítez Valero.

En els últims anys, les relacions transdisciplinars entre art, ciència i tecnologies han generat contextos híbrids que no només han proporcionat un nou marc conceptual i pràctic per a la investigació artística, sinó que també han conduït a canvis de paradigma que afecten altres àmbits de coneixement i àrees culturals.

Proposta dirigida i coordinada per: Hangar

Partners internacionals: Kapelica (Ljubljana, Eslovènia), Bioart Society (Helsinki, Finlàndia) i Cultivamos Cultura (Lisboa, Portugal).

Biofriction compta amb el suport del programa Europa Creativa de la Comissió Europea.

Les activitats que s'han dut a terme en el marc de Biofriction el 2020 són:

Una xerrada sobre cures i salut per Power Make us Sick.

Data: 10 de gener de 2020

Partecipants: col·lectiu Power Makes us Sick.

El col·lectiu explica el model de rendició de comptes, una eina desenvolupada per *Power Make us Sick* (PMS) per a facilitar a les comunitats la cura de la salut mental, física i social dels altres sense necessitat de la intermediació d'una clínica o de coneixements especialitzats. Inspirada per la metodologia de The Icarus Project, el Group for Other Medicine amb seu en la clínica de solidaritat social de Tessalònica, per altres iniciatives solidàries i basada en el seu propi procés de recerca, l'eina congrega a les comunitats per a interrogar com la malaltia es manifesta en l'individu i es connecta amb la salut del cos social.

Presentació i taula rodona amb Oron Catts.

Data: 27 de febrer de 2020.

Participants: Oron Catts, Andie Gracie i Laura Benítez Valero.

Hangar acull una presentació d'Oron Catts sobre els seus projectes artístics, incloent-hi una introducció a SymbioticA, laboratori pioner de recerca que convida als artistes realitzar pràctiques de wet biology en un departament universitari de ciències biològiques. Es tracta d'un espai dedicat a la recerca, l'aprenentatge, la crítica i el compromís pràctic amb les ciències de la vida. Després de la presentació, es proposa una taula rodona sobre alguns dels temes tractats, en la qual participaran l'artista i investigador Andie Gracie i Laura Benítez Valero, directora artística de Biofriction.

Braiding Friction.

Com a resultat de la pandèmia de la COVID-19 i de les activitats ajornades, Biofriction organitza una sèrie de grups de treball i esdeveniments en línia per instigar un debat crític sobre la situació actual i els possibles escenaris de futur. Els grups de treball son: *Non Living Queerings*, *Aero-sol-nauts*, *Phagelologies* y *Art Shows and Public Health*. Les presentacions poden seguir-se en streaming.

Grup de treball *Non Living Queerings*: Marietta Radomska, Terike Haapoja, Margherita Pevere, Markus Schmidt, Mayra Citalli.

Grup de treball *Aero-sol-nauts*: Špela Petrič, Leslie García, Adriana Knouf, Agnieszka Anna Wołodźko, Ingrid Vranken.

Grup de treball *Phagelologies*: kinlab collective, Quimera Rosa collective, Power Makes us Sick collective, Laura Benítez Valero, Steve Kurtz, Toni Gabaldón.

Grup de treball *Art Shows and Public Health*: Dalila Honorato, Robertina Šebjanič, Karolina Żyniewicz, Isabel Burr Raty, Louise Mackenzie.

Taula rodona *On Bio_Sonic_Agencies*.

Data: dimecres, 9 setembre 2020. Streaming / presencial.

Participants: Laura Benítez Valero, Brandon LaBelle, Robertina Šebjanič, Óscar Martín i Vanessa Lorenzo. Aquesta taula, organitzat en el marc del Barcelona Garden del Festival Ars Electronica, proposa una conversa entre Brandon LaBelle, autor de *Sonic Agency*, i artistes que treballen amb biomaterials, so i escolta crítica com trobada en què articular altres possibilitats relacionals amb el que anomenem natura o amb agents no-humans.

Grounding Symbiosis, Sonifying Care.

Data: dimecres, 15 setembre 2020. Streaming / presencial.

Participants: Saša Spačal

Biofriction col·labora amb Sónar+D en la conferència *Grounding Symbiosis, Sonifying Care* de la investigadora i biohacker Saša Spačal, en el cicle de conferències "La part de la naturalesa que no veiem". La investigadora explora com els fongs, els bacteris i altres organismes poden ser col·laboradors creatius, creant interfícies tecnològiques i connexions entre espècies.

Generació-de-mon(s). Connexions i interferències entre el pensament de Donna Haraway i Martin Heidegger.

Data: dijous 15 d'octubre. Streaming / presencial.

Participants: Jesús Adrián Escudero, Helen Torres, Laura Benítez Valero.

Biofriction va organitzar una proposta que s'emmarca en la II Biennial del Pensament.

L'activitat genera un espai de trobada on aproximar-se al pensament de Martin Heidegger i Donna Haraway en relació amb la generació de mons possibles. La trobada consta de dues intervencions que introdueixen als assistents a qüestions específiques del pensament de Heidegger i Haraway entorn de la noció de generació-de-món. Posteriorment va haver-hi un debat entre els participants i els assistents.

Primera fase de residència del col·lectiu kinlab (1-15 novembre 2020).

OBOT (Our Bodies Our Tech) és el projecte que kinlab, el col·lectiu format per les artistes Maddalena Fragnito i Zoe Romano actualment està desenvolupant. Amb OBOT, kinlab vol implementar un apropament de ciència del ciutadà a la investigació del cos de les dones, concretament, al voltant de tres condicions de vida: adolescència, fertilitat i menopausa.

Kinlab tornarà per la segona fase de la residència des del 10 al 25 de gener 2021.

Residència de l'artista Vanessa Lorenzo (21 novembre - 21 diciembre).

Mari Mutés és una proposta sobre les afeccions interespecífiques i les cultures de la naturalesa en temps de transició ecològica i biotecnològica. Des d'una mirada xenofeminista sobre les pràctiques de biohacking, aquest projecte s'inspira en la notable persistència de la figura de l'Home Verd, un cap foliat present en moltes esglésies europees i en diferents temples de culte de tot el planeta. L'ornament del cap foliat reconeix un culte pagà del món natural que posa en relleu el dualisme home-naturalesa, i la nostra pròpia vulnerabilitat enfront de la alteridad vegetal. Durant la residència es pretén concebre una pròtesi humà-biocompatible que albergui cèl·lules vegetals per a realitzar el "desverdecimiento de l'home", un procés de desconstrucció del símbol que encarna un caràcter híbrid que transcendeix els límits més enllà de categories, espècies i gèneres.

a.3.2. Polítiques de la interfície

El 2020 ha estat concedida la subvenció CREA per a dur a terme el projecte europeu pluriannual (gener 2021 – juny 2022) ARCHIVE, en el qual Hangar participa com a responsable de comunicació i desenvolupador de la plataforma digital principal del projecte, utilitzant eines de codi obert.

Partners internacionals: Cultivamos Cultura (Lisboa, Portugal), Hangar (Barcelona, Catalunya), Kapelica (Ljubljana, Eslovènia), Bioart Society (Helsinki, Finlàndia), Kontejner/ Biro Suvremene Umjetnicke Prakse (Croàcia) i Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique (Brussel·les, Bèlgica).

a.3.3. Eines per a la recerca

Dijous Oberts de recerca.

Els Dijous Oberts són trobades setmanals obertes a artistes, creadors i desenvolupadors de diferents disciplines d'art electrònic que volen treballar amb eines de maquinari i programari lliure. L'assistència és sempre lliure i gratuïta, i permet als participants trobar-se amb experts tecnològics en eines lliures i col·lectius amb els quals col·laborar i compartir recursos per desenvolupar projectes. Des dels laboratoris d'Hangar oferim consultories, i de forma paral·lela, els col·lectius residents se sumen

assessorant respectivament en electrònica musical, propietat intel·lectual, fabricació digital, realitat virtual i biologia DIY.

Durant 2020, a causa de les mesures de distanciament social derivades de la crisi de la COVID-19, el programa Dijous Oberts ha sigut realitzat de manera virtual a la plataforma Matrix/Riot, tots els dijous de 17 a 21 h.

a.3.4. Experimentació sonora

a.3.4.1. On-the-Fly

Durant 2019, Hangar va treballar amb el col·lectiu resident Toplap Barcelona en el desenvolupament d'una proposta de sol·licitud per la convocatòria anual del programa Europa Creativa. El projecte, liderat i dirigit per Lina Bautista e Iván Paz des d'Hangar, s'anomena On-the-Fly i involucra a altres tres organitzacions europees que treballen en l'àmbit del *live coding*: ZKM (Karlsruhe), Creative Coding Utrecht (Utrecht), Ljudmila (Ljubljana).

On-the-Fly, des de l'1 d'octubre de 2020 al 30 de setembre de 2022, fomenta el desenvolupament de la pràctica europea del *live coding*, una tècnica de creació sonora i visual generadora d'una apropiació tecnològica a través de l'ús i desenvolupament de programari lliure i obert.

El projecte, en la intersecció entre les arts, la informàtica i la tecnologia, pretén impulsar noves direccions creatives per a la comprensió i l'ús de la tecnologia i les arts a través dels següents objectius específics:

- Enfortir la cooperació dins de la comunitat del *live coding* a Europa, donant suport a l'intercanvi transnacional de coneixements tècnics i l'intercanvi d'experiències artístiques, tenint en compte la seva diversitat, els seus coneixements i les seves necessitats d'aprenentatge.
- Promoure la visibilitat i la difusió de les pràctiques de codificació en viu i les actuacions artístiques a Europa acostant al públic en general a la tecnologia i les arts, amb especial atenció als estudiants d'informàtica, art i la joventut.
- Estimular la cooperació interdisciplinària europea en matèria d'investigació sobre el *live coding* i les pràctiques artístiques, donant suport a la creació de xarxes i la col·laboració entre investigadors i intèrprets per a l'aprenentatge mutu i l'avanç de la investigació sobre el *live coding* a Europa.

Les activitats que s'han dut a terme en el marc de on-the-fly en el 2020 són:

Kick off meeting On-the-Fly.

Data: 21, 22, 23 d'octubre 2020.

Hangar acull la primera reunió del projecte europeu On-the-fly.

From scratch. Sessió internacional.

Data: 21 d'octubre 2020

En motiu de l'inici d'On-the-fly, el 21 d'octubre a les 19 h, Hangar acull una sessió internacional de *live coding from scratch* en la qual cada soci del projecte va proposar dos *live coders*. L'esdeveniment va tenir un format híbrid presencial/online.

Open call.

Des d'On-the-Fly, el desembre 2020 es fa pública una convocatòria oberta per a becar 8 artistes i investigadors que treballin amb *live coding*.

a.3.5. Producció cultural

a.3.5.1. Iterations

Iterations és un projecte europeu compromès amb el futur de la col·laboració artística en contextos digitals en xarxa. Artistes i professionals multidisciplinars es reuneixen per crear treballs especulatius que alimenten la imaginació de les possibles formes de col·laboració artística.

A través d'una sèrie de residències pràctiques i exposicions discursives, Iterations ofereix situacions en què les artistes experimenten col·lectivament noves formes de treball artístic que generen espais per a la col·lectivitat i la col·laboració.

El projecte s'estructura al voltant del model conceptual d' "iteració". Inspirat en les formes recursives de col·laboració tal com existeixen en el desenvolupament de programari de codi obert, el projecte Iterations aplica la repetició i la circularitat de metodologies artístiques, en què el resultat d'una activitat s'utilitza com a punt de partida per a la següent.

Iterations investiga els processos i les motivacions que mouen a les artistes a explorar models de cooperació i eines digitals obertes. Les iteracions s'estenen en els camps relacionats amb l'art a l'abordar els aspectes estètics, ètics i legals de l'autoria múltiple, l'economia basada en els béns comuns, i els potencials polítics i socials que s'obren al voltant d'allò artístic. Tot seguint la filosofia del codi obert, Iterations estableix interessos comuns per a totes les activitats.

Les activitats dutes a terme el 2020 en el marc del projecte Iterations ha estat:

Booksprint.

Data : 28 i 29 de febrer.

Hangar acull un *booksprint* en el marc del projecte europeu Iterations.

El llibre *Iterations* recopila les experiències i textos recollits abans, durant i després de les residències artístiques i exposicions discursives que alimenten la imaginació de les possibles formes de col·laboració artística.

Participants: Peter Westenberg, Femke Snelting, Nayari Castillo, Manetta Berends, Jara Rocha, Lluís Nacenta i Ludovica Michelin.

Next-Iterations: una presentació festiva de la publicació *Iterations*.

Data: 17 i 18 de maig. Streaming.

El consorci del projecte Iterations va organitzar l'esdeveniment final i la presentació de la publicació *Iterations*, amb aportacions que van des de transmissions de ràdio en directe fins a exercicis corporals, xerrades, paisatges sonors i intervencions visuals.

En els últims tres anys, Iterations ha estat un preciós passeig al voltant de la col·laboració artística.

Iterations va convidar al públic a descobrir els molts nous punts de partida que ofereix Next-Iterations, un esdeveniment en línia contemplatiu, lúdic, experimental i festiu de dos dies de durada.

a.3.6. Ficció i narratives especulatives

El 2020 es va posar en marxa el nou programa *Ficcions del des-ordre*, que respon al següent plantejament:

Afrontar els desafiaments i conflictes ecològics i socials contemporanis requereix de l'esforç d'imaginar noves possibilitats de convivència entre humans i no-humans en immanència radical amb l'entorn. No obstant això, l'imaginari del real està fortament constret pel pensament binari en el qual s'assenteixi la cosmovisió unívoca globalitzada. El programa *Ficcions del des-ordre* neix del desig, la necessitat i la urgència de qüestionar els paradigmes dicotòmics de pensament, descompondre les seves tensions i habitar els espais de fricció entre els nodes d'aquest constructe de polaritats que limita el (i)real, el (im)possible, el (in)dicible o el (ir)relevante. Així, *Ficcions del des-ordre* planteja una reivindicació i una activació de la ficció i les narratives especulatives en el seu sentit material i semiòtic, amb la finalitat de possibilitar una imaginació que insinuï altres mons més enllà de l'establert i de les seves hipèrboles.

Enfront de la temptació de rendir-se a narratives nostàlgiques, aquest programa va aspirar a traspassar la crítica –sense prescindir d'ella– per a començar a reparar el mal a través de la cerca d'eines poètic-polítiques que permeti un canvi en la producció de la subjectivitat i del desig dominant en el règim colonial-capitalista. Una cerca que implicaria no sols el qüestionament de qualsevol paradigma de normativitat, sinó de l'excepcionalisme i el supremacisme que impregna la producció de relats i la construcció de veritat vinculada al saber. No es tracta d'un replegament davant la realitat, sinó de tot el contrari; una manera d'abraçar el desordre en el qual estem inscrits i que ens conforma.

Aquest programa explora una diversitat de formats i mitjans, que inclou tallers, trobades, grups de lectura, visionats de pel·lícules o derives que esdevinguin una invitació a l'acció per a la ficció.

Ficcions del des-ordre ha estat concebut per Paula Bruna, Carolina Jiménez i Agustín Ortiz Herrera.

El 2020, *Ficcions del des-ordre* ha dut a terme les següents activitats:

Ecoficcions. De l'imaginari cinematogràfic a les narratives especulatives.

A càrrec de Paula Bruna.

Dates: 24 i 25 febrer, 2,3 i 9 març.

Dècades de cinema de ciència-ficció han format un arxiu d'imatges de possibles futurs que forgen l'imaginari col·lectiu. Davant això, ens preguntem: com aborda el cinema de ciència-ficció els conflictes ambientals? Quins futurs ecosocials són possibles segons aquest imaginari? En quina mesura els futurs que se'ns plantegen estan condicionats pel model d'organització social actual i la idea de progrés de la modernitat? Per què ens costa tant pensar en futurs no apocalíptics? Podem imaginar escenaris alternatius als plantejats?

Aquesta no és l'aturada que volíem, text de Paula Bruna.

Data de publicació: 20 març 2020.

Ursula K. Le Guin i Marge Piercy. Sessió de lectura i especulació col·lectiva, a càrrec d'Helen Torres.
Data: 8 d'octubre de 2020.

Una lectura lúdica col·lectiva de dues novel·les de ciència ficció feminista, *El nombre del mundo es bosque* d'Ursula K. Le Guin i *Mujer al borde del tiempo* de Marge Piercy, que aborden la pregunta de com seria el món en un escenari no capitalista.

La veu Frankenstein.

Activitat col·lectiva.

Data: durant tot el confinament a causa de COVID-19.

Des dels nostres confinaments, des d'aquesta sort de ficció realitzada, es proposa la lectura de Frankenstein de Mary Shelley. Convoquem a les persones interessades a triar un paràgraf del llibre, llegir-lo en veu alta i gravar-lo en un arxiu en format àudio. Cadascun dels enregistraments servirà per a compondre una veu Frankenstein col·lectiva que recollirà una multiplicitat de timbres, tons, accents, sorolls i cadències.

La síndrome de Cassandra. Laboratori de ficció incipient per a futurs insuficients, a càrrec de Paco Chanivet.

Data: 18, 25 i 28 de maig i 2 i 4 juny.

Què és el futur i per què anhelem desxifrar-lo? Quines han estat les seves manifestacions des de l'antiguitat fins als nostres dies? Quin paper juga la ficció especulativa en l'avenir? És una forma d'anticipació o de determinació? Oracle o presó? En aquest laboratori s'aborden aquestes i altres preguntes al voltant dels imaginaris futurs inscrits en la literatura de gènere.

Cute Without the E. Sessió de lectura, a càrrec de Blanca Ulloa, Beatriz Ortega Botas, Alberto Vallejo i Leticia Ybarra.

Data: 18 juny

La fantasia és un exercici d'especulació unit estretament al món de la infància. A partir d'una selecció de textos teòrics i poètics de Marosa di Giorgio, Kathryn Bond Stockton, Ngai Sianne, Bellesa i Felicitat, entre altres, llegirem la imaginació fantàstica com un afany queer per resistir al calendari normatiu, per estendre l'infantil i les seves formes més enllà del seu temps de validesa.

Fotografies, imperialisme i Edén. Visionant el negatiu, a càrrec d'Agustín Ortiz Herrera.

Data: 30 de juny de 2020.

En la trobada es van treballar, creuar i compostar fragments seleccionats de dues obres clau per als estudis culturals i les revisions històriques: *El patriarcat de l'osset Teddy. Taxidèrmia al Jardí de l'Edén* de Donna Haraway i *Potential History. Unlearning Imperialism* d'Ariella Aïsha Azoulay. A través de l'obra de Haraway, la sessió va permetre endinsar-se en les fosques estades dels inicis del museu modern de ciències naturals, en les quals la fotografia i els diorames emergeixen com a metodologies dominants per a construir la narrativa de "el natural". Mentre que en l'obra de Azoulay, recentment publicada, la disciplina fotogràfica es dissectiona i qüestiona com tecnologia íntimament vinculada a l'adveniment de les societats imperialistes i els seus discursos museogràfics. Dues autores i dues obres allunyades temporalment i temàtica, però al seu torn unides per la mordaç crítica a la creació d'imatges en un context capitalista.

El jardí colonial. Desconstruint les narratives de la taxonomia moderna, a càrrec d'Agustín Ortiz Herrera.

Nomenar la naturalesa i taxonomitzar-la de manera efectiva va ser una prioritat per a la incipient ciència moderna des de la Il·lustració. En la seva concepció epistemològica global, les espècies de plantes provinents de les exploracions colonials van ser catalogades en honor a homes blancs de la cultura occidental. Paral·lelament, s'introduïa el cultiu de moltes d'aquestes plantes als carrers i jardins de les ciutats europees, al mateix temps que es creaven les primeres institucions botàniques.

Fluxos de realització tecnopolítica. Portals, Venture Capitals i economia-ficció, a càrrec d'Andreu Belsunces.

Dates: 25 de novembre i 2 i 9 de desembre.

Entre 2008 i 2020 la indústria dels Venture Capitals, companyies d'inversió de risc que financen projectes empresarials amb gran potencial de creixement, s'ha multiplicat per tres als Estats Units. Durant aquests dotze anys, grans corporacions tecnològiques nord-americanes han consolidat la seva hegemonia geopolítica i financera, operant avui com a principals motors d'actualització cultural i productiva, i imprimint les seves visions del demà en el teixit ecosocial contemporani. Considerant l'esdevenir com un context de lluita política on diferents agendes es combinen per a configurar el món per venir, els Venture Capitals poden ser entesos com els gatekeepers, enginyers i guardians d'un portal entre dues dimensions: la nostra i la del futur tecnocapitalista.

La Zona. Lectura expandida de la novel·la “Stalker. Pícnic extraterrestre”, a càrrec de Paula Bruna.
Data: 17 de desembre de 2020

Malgrat estar escrita molt abans que sorgís el terme “posthumanisme”, *Stalker. Pícnic extraterrestre* (Arkadi i Borís Strugatski, 1972) reapareix com un referent per als corrents filosòfics contemporanis dels nous materialismes, el realisme especulatiu i el pensament postantropocentrista.

a.3.7. Pedagogies i art

Entreteixides, programa educatiu d'arts visuals que sorgeix de la col·laboració entre el Centre Cívic Can Felipa, Hangar i La Escocesa.

Entreteixides és un programa que pretén incentivar la creació de continguts al Centre Cívic Can Felipa, mitjançant la realització de tallers específics impartits per artistes i productors culturals que operen en el context d'Hangar i La Escocesa. L'objectiu d'*Entreteixides* és propiciar i assajar metodologies cooperatives i participatives, dirigides a públics transversals i transgeneracionals; una multiplicitat de cossos afectats que refermin i expandeixin el camp d'acció dels tres centres. Per a això, resulta imprescindible tamar aliances i compartir –no només recursos, sinó també línies de pensament i acció– entre institucions còmplices, una tasca essencial en la proposta metodològica d'un programa que es fonamenta en la interacció i la convivència.

La selecció dels tallers que formen part del programa *Entreteixides* es realitza mitjançant convocatòria interna dues vegades a l'any durant els mesos de febrer i juliol i està dirigida a artistes i productors culturals d'Hangar i La Escocesa. De les propostes rebudes, s'escullen dos tallers que s'inclouen en la programació trimestral del Centre Cívic Can Felipa. Les propostes no seleccionades es valoren per formar part de les futures programacions de tallers del Centre Cívic.

El 2020 els tallers que van compondre el programa *Entreteixides* van ser:

Grup de pintura amateur.

Dates: dimarts i dijous, del 19 de maig al 18 de juny.

Lloc: des de casa, a la plataforma Jitsi.

Places: 12.

Preu: gratuït.

Grup de pintura amateur que pretén explorar les possibilitats de la pintura amateur en oposició a la pràctica professional. S'anima als assistents a pintar tant allò que els agrada com allò que no, allò que els passa o allò que no els ha passat mai. És un taller destinat tant a aquells que s'iniciïn en la pràctica de la pintura com a aquells que ja en tinguin nocions. És concebut com un espai de trobada per pintar conjuntament i comentar allò que s'ha fet.

A càrrec d'Aldo Urbano, artista en residència a Hangar.

Pintura en anglès.

Dates: dilluns i dimecres, del 18 de maig al 22 de juny.

Lloc: des de casa, a la plataforma Jitsi.

Places disponibles: 12.

Preu: gratuït.

En aquest curs s'estudien i practiquen diferents formes de pintar, incloent-hi paisatge, retrat, natura morta i pintura abstracta, i es comença per pensar quin tipus de pintor/a ens agradaria ser, així com les diferents formes de començar una pintura. Cada tema inclou una breu introducció, fent servir exemples de pintors britànics i americans, contemporanis i moderns, per oferir un context històric i artístic.

Aquest és un curs pràctic impartit en anglès.

A càrrec de Michael Lawton, artista en residència a Hangar.

Brodat i diàleg.

A partir del 17 d'abril.

Divendres, de 18h a 20h.

Lloc: Centre Cívic Can Felipa. Sala nova.

Gratuït.

El taller proposa una peça col·lectiva d'art tèxtil, a partir de paraules, frases i parts de converses. Els participants aportaran els discursos que els rodegen diàriament per després transformar-los a la tela col·lectiva. Aquesta mateixa tela es convertirà en unes estovalles en què es realitzarà un àpat l'últim dia del taller.

A càrrec de Radial Radiant, col·lectiu en residència en La Escocesa.

Interface: taller de videocreació.

Taller per a joves de 12 a 17 anys.

Del 7 al 30 de juliol.

Lloc: Centre Cívic Can Felipa. Aula 1.

Gratuït (9 sessions).

Es proposa un taller de creació de vídeo assaig. En una primera part es visualitzaran i analitzaran diferents vídeos fets per artistes, directors de cinema, youtubers etc. La segona part es dedicarà a la creació de petits exercicis de vídeo que culminaran en un projecte personal, acabant amb una projecció dels resultats. Es treballaran nocions sobre el desenvolupament conceptual d'un projecte, la creació de guió, enregistrament, muntatge i edició.

A càrrec de Juan David Galindo Guarín, artista en residència a La Escocesa i, posteriorment, a Hangar.

a.3.8. Art i tecnologia

L'Institut Ramon Llull, UOC – ISEA Barcelona, .BEEP { collection;}, NewArtFoundation, OFFF Barcelona i Hangar van organitzar l'Ars Electronica Garden Barcelona, dins el programa oficial del Festival Ars Electronica 2020, que s'ha celebrat en modalitat distribuïda, amb Barcelona com una de les seves seus.

Del 9 al 13 de setembre, Ars Electronica 2020 va tenir lloc sota el títol Kepler's Garden, un recorregut que des de Linz (Àustria) s'expandeix a altres 120 ciutats. Per primera vegada, el Festival es converteix en una mena de viatge digital que porta a visitants de tot el món a diferents biòtops i ecosistemes en xarxa, on noves aliances i formes de cooperació són possibles. Simultaniejant esdeveniments locals-

físics i globals en línia, Ars Electronica compareix una vegada més com un laboratori centrat en formes experimentals de coexistència analògica i digital, real i virtual, física i online.

A partir de les nocions d'incertesa i ecologia, Ars Electronica Garden Barcelona presenta un programa que pretén donar compte de la diversitat de relacions i interdependències entre les arts, les ciències, les tecnologies i el pensament crític que possibilita maneres de pensar i fer que poden aportar respostes no unívokes davant la necessitat de constituir i consolidar una cultura material de vida que disminueixi els danys ecològics i epistèmics del capitalisme, que la crisi de la COVID-19 posa de nou en reconfiguració. El programa d'Ars Electronica Garden Barcelona es desplega en una varietat d'activitats i formats que comprèn exposicions, accions en viu, taules rodones, concerts o tallers, amb una voluntat clara d'interconnectar la política amb l'art, la tecnologia i la natura. Barcelona apareix aquí a través d'una xarxa d'agents heterogenis que fan convergir posicions teòriques amb el treball pràctic que desenvolupen múltiples col·lectius socials, productors culturals, nodes, clústers o centres educatius imbricats entre si i amb el món.

Ars Electronica Garden Barcelona ha comprès les següents activitats:

Ars Electronica Barcelona Garden Show.

Exposició.

La mostra va presentar les més recents adquisicions de la .BEEP { Collection;}: les obres històriques Das tangible Bild i The Endless Sandwich de Peter Weibel i Vestibular_1 d'Albert Barqué-Duran i Marc Marzenit. També es van exposar tres noves obres, produïdes gràcies a les beques concedides a Mónica Rikic, per New Home of Mind, Roc Parés per Doble Consciència i Santi Vilanova (Playmodes) per Forms. Els tres projectes han estat seleccionats a través d'una convocatòria pública de l'Institut Ramon Llull, NewArtFoundation i Hangar.

Dates: Del 9 al 20 setembre 2020.

Format: presencial.

Lloc: Arts Santa Mònica. La Rambla, 7. Barcelona

Entrada: gratuïta.

On Bio_Sonic_Agencies.

Taula rodona organitzada per Biofriction, projecte liderat per Hangar i co-finançat pel programa Europa Creativa de la Comissió Europea.

Aquest panel va proposar una conversa entre Brandon LaBelle, autor de Sonic Agency, i artistes que treballen amb biomaterials, so i escolta crítica com trobada(es) en què articular altres possibilitats relacionals amb el que anomenem natura o amb agents no-humans. En un món dominat pel visual, podrien les resistències contemporànies ser auditives? A Sonic Agency, Brandon LaBelle destaca les qualitats invisibles, disruptives i afectives del so, i es pregunta si la naturalesa invisible del so pot donar suport a una transformació política. En què consisteix la materialitat del so? Com afecta aquesta a l'escolta? Quines resistències es poden configurar a partir de la feina amb els biomaterials i el so? Obren aquestes agències bio_sòniques altres espais de possibilitat més enllà del règim visual?

Participants: conductora Laura Benítez Valero (ES) amb Brandon LaBelle (US), Robertina Šebjanič (SI), Óscar Martín (ES) i Vanessa Lorenzo (ES).

Data: dimecres, 9 setembre 2020.

Format: Streaming / presencial.

Idioma: anglès.

Lloc: Disseny Hub Barcelona.

Entrada: gratuïta.

Art and Science of the Political Ecology of Disasters.

Taula rodona organitzada per la UOC

Les catàstrofes i la vulnerabilitat ens han portat un cop més a l'avantguarda de la urgència d'assumir i actuar contra les conseqüències d'un Antropocè que avança inexorablement. Ser conscients de la interconnexió de tot ha estat la nostra vida quotidiana, enfrontant les interaccions entre els sistemes biològics i ecològics, però també l'ecologia mediàtica, dins d'una ecologia relacional de pràctiques on l'art, la ciència i la tecnologia xoquen. En aquest panel, artistes, científics i teòrics van explorar tots aquests possibles futurs per venir.

Participants: conductor Pau Alsina (ES) amb Joana Moll (ES), Andy Gracie (UK), Israel Rodríguez (ES), Ingrid Guardiola (ES) y Vanina Hofman (AR) com a relatora.

Data: dimecres, 9 setembre 2020.

Format: en directe. Streaming / presencial

Idioma: anglès

Lloc: Disseny Hub Barcelona.

Entrada: gratuïta.

Enllaç streaming: [aquí](#)

An Uncertain but Irresistible Revolution.

Taula rodona organitzada per OFFF.

En un món tecnològic en què el present s'ha eternitzat i l'oblit és la seguretat de la propera innovació, el que anomenem "realitat" suposa un magma en què convergeixen una infinitat d'imatges, dades, peces d'informació, flashbacks i promeses d'alliberament. Aquest fet requereix que trobem altres regles, altres formes de lectura i noves maneres de mirar a través de camins inesperats.

Participants: conductor Héctor Ayuso (ES) amb Carla Cascales Alimbau (ES), Xavi Cardona / Boldtron (ES), Enric Godes / Vasava (ES).

Data: dimecres, 9 setembre 2020.

Hora: de 20h a 21h.

Format: Streaming / presencial

Idioma: anglès.

Lloc: Disseny Hub Barcelona.

Entrada: gratuïta.

Facing Uncertainty And Its Discontents.

Taula rodona organitzada per la UOC

Mentre ens acostumem a tractar amb aquells esdeveniments en els quals no es coneix la probabilitat que es produeixi una determinada situació, ens preguntem què significa viure en un context d'extrema incertesa. Com prendre el risc de la incertesa i tractar de lliscar els seus guanys? Com les arts, les ciències, les tecnologies i el pensament han après d'això i han impulsat les seves pràctiques d'incertesa? En aquest panel, vam explorar diferents enfocaments d'aquest tema en el context global d'una previsibilitat imperfecta dels fets.

Participants: conductor Pau Alsina (ES) amb Roc Parés (MX), Marina Garcés (ES), Joan Soler-Adillon (ES), Tere Badia (ES) y Pau Waelder (ES), com a relator.

Data: dijous, 10 setembre 2020.

Format: en directe. Streaming / presencial

Idioma: anglès.

Lloc: Disseny Hub Barcelona.

Entrada: gratuïta.

On Code. The Uncertainty of Meaning and Doing.

Taula rodona organitzada per Hangar.

El codi pot ser comprès com una mena de text que li diu a una màquina el que ha de fer, però també com un text que ens ajuda (inferint aquí el component humà del cyborg) a fer sentit. En aquest panell, vam aprofundir en les interferències del codi en el procés d'escolta. El codi permet a l'oïda navegar per la interfície d'escolta, al mateix temps que constreny el seu abast sensible; el codi travessa la interfície com la membrana que separa i connecta, i que desplega almenys dues dimensions diferents: la vibració de l'aire d'una font de so a les nostres oïdes, i la zona d'inter/intra-acció, mediació, negociació i distribució de l'atenció i els significats, entre les (des)ordres dels sons emesos i els escoltats.

Participants: Lina Bautista (CO), Daniel Moreno Roldán (ES), Ángel Faraldo (ES), Lluís Nacenta (ES), Agnès Pe (ES) i Carolina Jiménez (ES).

Data: dijous, 10 setembre 2020.

Format: en directe. Streaming / presencial

Idioma: anglès.

Lloc: Disseny Hub Barcelona.

Entrada: gratuïta.

Algorave.

Concert en directe a càrrec de Toplap Barcelona.

Organizat per Hangar.

La improvisació i l'agència del codi en una sessió de *live coding* que es conjuga amb els llenguatges de la pista de ball.

Data: dijous, 10 setembre 2020.

Format: En directe. Streaming / presencial

Lloc: Hangar.

Entrada: gratuïta.

Push My Buttons: Sequence All. Hacking Numeric Keyboards.

Taller a càrrec de Kenneth Dow.

Taller sobre com hackejar un teclat i convertir-lo en un seqüenciador per passos o qualsevol altre controlador concebible per sintetitzadors. Podem dur a terme aquesta transformació de manera que no es requereixi una pantalla, creant un vincle directe entre el teclat i el funcionament del so, confiant fortament en l'oïda i la memòria del músic. L'enfocament se centrarà en la concepció de les interfícies musicals i la seva implementació en diferents equips. A més, trobarem maneres d'interacció intuïtives i solucions "elegants" a les restriccions que el maquinari ens imposa. Es proporcionaran exemples de codis, maquinari de microcontroladors i les eines necessàries. El maquinari no ha de tenir més de 16 tecles i idealment té un gran factor de forma. Es poden utilitzar discos o pads de marcatge, timbres, comandaments a distància o joguines.

Data: dissabte, 12 setembre 2020

Format: en directe. Streaming / presencial.

Idioma: anglès.

Lloc: Hangar.

Entrada: gratuïta.

Ars Electronica Barcelona Garden Taxis.

TAXIS-studio visits de la mà d'Antonia Folguera (ES) amb els artistes Antoni Muntadas (ES), Antoni Abad (ES), Alba G. Corral (ES), Playmodes (ES), Josep Manuel Berenguer (ES), Marcel·lí Antúnez (ES), Eugènia Balcells (ES), Joan Fontcuberta (ES), Mario Santamaría (ES) i 300.000 Kms (ES), entre altres.

a.4. Dades 2020

Projectes de recerca i transferència de coneixements (desenvolupats o proposats a finançament): 15. (Wetlab, Biofriction, On-the-Fly, Iterations, ARCHIVE, V Beca de Recerca Artística FBS–Hangar, VI Beca de Recerca Artística FBS-Hangar, Encura IV, Encura V, H-fractal, Ficcions del des-ordre, Entreteixides, Ars Electronica Garden Barcelona, CAiRE, Segona Beca d'Escripura Silvestre).

Col·laboracions amb Fundacions i centres de recerca científica: 1. (IRB – Institut de Recerca Biomèdica).

Col·laboracions amb Institucions en Barcelona: 9. (Institut Ramon Lull, Sónar+D, Guifi.net, XRCB, Tecnopolítica, Decidim, La Escocesa, Centre Cívic Can Felipa, La Capella).

Col·laboracions amb universitats i centres educatius: 5. (Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya, Universitat Autònoma de Barcelona i Batxillerat artístic Escola Massana. Centre d'Art i Disseny).

Involucració en xarxes articuladores: 3. (CAiRE, Xarxaprod, Fàbriques de Creació).

Col·laboració amb institucions estatals: 3. (La Casa Encendida, Hablarenarte, Caja Negra).

Col·laboracions amb institucions i entitats europees: 11. (Kapelica (Ljubljana, Eslovènia), Bioart Society (Helsinki, Finlàndia), Cultivamos Cultura (Lisboa, Portugal), ZKM (Karlsruhe, Alemanya), Ljudmila (Ljubljana, Eslovènia), Creative Coding Utrecht (Utrecht, Països Baixos), Constant (Brussel·les, Bèlgica), Esc (Graz, Àustria), Kontejner/ Biro Suvremene Umjetnicke Prakse (Croàcia), Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique (Brussel·les, Bèlgica), Ars Electronica (Linz, Àustria)).

a.5. Valoracions 2020

2020 ha estat un any en el que, a més de donar continuïtat a alguns dels programes marc i projectes de recerca d'Hangar ja iniciats, s'han començat nous projectes i s'han posat en marxa diverses accions pel reforçament tant de l'àrea com dels processos de recerca i transferència que tenen lloc al centre. Entre aquestes accions de reforçament, destaquem:

a.5.1. Actualització del wetlab, nou col·lectiu resident

El 2020 s'ha renovat el wetlab d'Hangar per a poder acollir a un col·lectiu resident i les residències internacionals del projecte europeu Biofriction. Mitjançant una inversió de 7000€, s'ha adquirit instrumental de laboratori nou i s'ha renovat el mobiliari de l'espai. També s'ha decidit nomenar el col·lectiu format per Gaia Leandra i Cecilia Puglia com a col·lectiu resident del wetlab (pel període 2020-2022).

a.5.2. Millora de les condicions per la recerca

S'ha ampliat la residència d'Encura IV de dos a tres mesos per tal d'oferir un marc temporal més adequat al tipus de recerca que es desenvolupa en el marc d'aquest programa. S'ha afegit al programa una residència d'una setmana a Madrid amb l'objectiu de que la persona seleccionada pugui fer una òptima primera immersió en el context artístic professional de la ciutat.

En el programa Encura V, s'ha incorporat la col·laboració de La Casa Encendida.

La contractació, a octubre de 2019, de la Dra. Laura Benítez com a directora artística del projecte Biofriction ha permès enfortir el partenariat internacional i ha facilitat la creació de continguts de qualitat durant 2020. Així mateix, la figura de la directora de continguts, una figura experta en la temàtica del projecte, ha permès adaptar més àgilment la programació de Biofriction a les circumstàncies sobrevingudes de la pandèmia de la COVID-19. Gràcies al projecte Biofriction, s'han pogut finançar dues beques per a artistes i col·lectius internacionals que treballen sobre temàtiques de bioart i biohacking, s'han enfortit les col·laboracions entre institucions científiques i artístiques i ha estat possible finançar la col·laboració d'una doctora en biologia, Anouchka Skoudy, amb les artistes residents de Biofriction.

El 2020 s'ha contractat Iván Paz i Lina Bautista com co-directors artístics del projecte On-the-Fly. Aquesta incorporació ha permès l'enfortiment del partenariat internacional, facilitant la creació de continguts de qualitat i la connexió amb les diferents comunitats europees de *live coders*. Gràcies al projecte europeu On-the-Fly, durant 2021 es finançaran quatre beques de producció i recerca artístiques dedicades a *live coders*.

El 2020 el programador expert en software lliure Chris Fanning ha estat convidat a incorporar-se a l'equip de treball del projecte ArchIVE, que es desenvoluparà en el període 2021-22. El projecte estableix un marc per a la recerca i optimització del procés d'escriptura de codi obert en entorns institucionals pròxims al bioart, explorant les maneres en què les col·leccions dels museus poden ser socialitzades amb eines digitals.

a.5.3. Comunicació i obertura dels processos de recerca

Durant el 2020 s'han obert les pàgines web dels projectes europeus Biofriction i On-the-Fly. En aquestes dues pàgines s'aniran publicant notícies, processos i resultats sobre bioart i biohacking i sobre *live coding*. En el repositori de Biofriction es pujaran diverses entrevistes amb artistes com: Oron Catts, Brandon Labelle i Donna Haraway, així com tots els resultats dels grups de treball generats en el marc de *Braiding Friction*. Durant desembre 2020 s'activarà un grup de recerca virtual (fins a setembre 2022) sobre *live coding* i un mapatge de la comunitat de *live coders* que es publicarà en la pàgina web d'On-the-Fly.

a.5.4. Cerca de finançament

S'han desenvolupat col·laboracions amb artistes, teòrics i universitats per l'elaboració de propostes conjuntes presentades en el marc de diferents programes de finançament, com ara CREA 2020

(ArcHIVE, ajuda concedida), convocatòria d'ajudes per a l'acció i la promoció cultural del Ministerio de Cultura (ajuda concedida) i la convocatòria d'art ciutadà de la Fundació Carasso (ajuda denegada).

a.5.5. Renovació i reforç de l'equip de l'àrea de recerca

Mitjançant una convocatòria pública, duta a terme l'estiu de 2020, s'ha realitzat el procés de selecció per incorporar una persona per encarregar-se de donar suport a la gestió de projectes de l'àrea de Recerca i Transferència de Coneixements. La persona que s'ha incorporat a l'equip ha estat Antonio Gagliano.

A més, gràcies a l'ajuda concedida per la Comissió Europea per al projecte On-the-fly, ha estat possible augmentar el contracte laboral de la Ludovica Michelin a un contracte de jornada completa.

a.5.6. Integració de les àrees de Recerca i de Transferència de Coneixements

El 2020 s'han integrat les àrees de Recerca i de Transferència de Coneixements. Gràcies a aquesta integració, el 2021 es començaran a desenvolupar-se activitats conjuntes en el marc d'Encura, On-the-Fly, Biofriction, Fundació Banc Sabadell, ArcHive, Ficcions del des-ordre, Ars Electronica i la Beca d'Espectura Silvestre.

a.5.7. Adaptació dels programes a les circumstàncies de la pandèmia de COVID-19

Des de març 2020 l'àrea de Recerca i Transferència de Coneixements d'Hangar ha reformulat les seves activitats i adaptat el format de les mateixes perquè poguessin ser gaudides en línia.

Algunes de les activitats que han tingut lloc en format híbrid o totalment en línia han estat:

Braiding Friction: cicle de 5 conferències concebudes pel consorci de Biofriction. Cada partner del projecte ha format un grup de treball constituït per artistes, científics i investigadors, amb l'objectiu de reflexionar sobre l'actual crisi sanitària.

Sessió internacional de *From scratch*: aquesta sessió de *live coding* s'ha desenvolupat en un format híbrid, presencialment des de Barcelona, on 6 artistes han actuat a la sala Ricson d'Hangar, i també per streaming, amb la participació en línia de 6 artistes des de Ljubljana, Karlsruhe i Utrecht. El públic ha pogut gaudir de la proposta en format presencial (a Hangar) i en *streaming*.

La forta participació de públic internacional durant els esdeveniments organitzats en el marc de Biofriction i On-the-fly ha fet evolucionar l'estratègia d'accessibilitat d'Hangar: el 2021 els programes i esdeveniments de l'àrea de Recerca i Transferència de Coneixements tindran lloc, sempre que sigui possible, en format híbrid presencial / en línia.

b. Suport a la creació

b.1. Artistes residents

Pel que fa al recolzament dels processos de creació, Hangar disposa de 14 tallers per a la creació (quatre d'ells compartits) que s'ofereixen a artistes que necessiten desenvolupar un projecte o un

encàrrec específic, a artistes en vies de professionalització, o a artistes que s'instal·len temporalment a Barcelona.

Les residències estan vinculades a un procés de professionalització en què l'artista entra en contacte amb els agents artístics de la ciutat, com són els galeristes, comissaris o crítics d'art mitjançant trobades i xerrades en els espais de tallers. Així mateix els artistes residents proposen activitats temàtiques com les sessions polivalents dedicades a la performance, al vídeo, la música o la instal·lació, i que aquest any 2020 s'han centrat en una investigació col·lectiva basada en dos grups: Nous Materials i Futurs.

Hangar com a centre de producció multidisciplinar acull una gran diversitat de propostes i artistes, en aquest sentit, la pintura, el dibuix, la fotografia, l'escultura o les instal·lacions i el treball en sò són alguns dels mitjans que utilitzen els artistes residents a Hangar i els que estan més vinculats al centre i, concretament, a l'ús d'un espai.

Per a les seves residències, Hangar fa una convocatòria de sol·licituds 2 o 3 cops a l'any. Els dossiers són seleccionats per la Comissió de Programes d'Hangar, segons els espais disponibles.

Aquest any 2020 tot el programa s'ha vist afectat per la pandèmia de COVID-19 i es va decidir ampliar les estades de llarga duració un any cadascuna d'elles. Això ha obligat a no obrir convocatòria de llarga durada; les de curta durada sí que es van poder obrir i es van realitzar en els mesos habituals.

Els artistes residents poden fer ús dels següents serveis d'Hangar de forma gratuïta: autoedició de vídeo i ús del Plató de vídeo i les sales Polivalent i Ricson, així com tenen accés lliure segons disponibilitat, a tot el material tècnic de producció audiovisual i al suport de tot el seu equip tècnic en horari laboral. Hangar també col·labora amb altres agents, entitats i espais per a poder dur a terme presentacions mensuals dels treballs dels artistes residents dins del programa de visibilització Paratext, i una vegada a l'any participa en el TOP - Tallers Oberts Poble Nou. Durant el TOP els artistes residents d'Hangar obren els seus tallers a la comunitat artística i al públic en general, al mateix temps que presenten treballs especialment produïts per a aquest esdeveniment. Tanmateix una jornada anual gestionada pels pròpys artistes anomenada Sessions Polivalents conjuga pràctiques del territori amb el treball dels residents. Hangar facilita als artistes ubicats als tallers el contacte amb l'entorn professional de les arts visuals a Catalunya i amb tota la seva xarxa internacional.

Les modalitats de residència son:

1. Estades llargues. Els artistes poden disposar de l'espai de taller fins a un màxim de 2 anys.
2. Estades curtes, per a la realització de projectes puntuals en els tallers, de durada màxima de 3 mesos.
3. Estades a la residència d'Hangar. Els artistes disposen d'allotjament i espai de treball d'un a 3 mesos.
4. Residències a la cabana en el marc d'escriptura silvestre. Se selecciona un projecte d'escriptura anual fruit dels resultats de una convocatòria específica junt amb el centre de producció La Escocesa.
5. Residències de producció. Ofereixen un espai de treball, les infraestructures i els serveis d'Hangar a artistes que estan treballant en la producció d'un projecte concret per un temps determinat. Aquestes s'ofereixen com un servei més del centre i per tant no passen per Comissió de Programes.

A més a més, Hangar compta amb un programa d'internacionalització, que té dues modalitats diferents:

6. Beques d'intercanvi d'un a tres mesos. Els artistes disposen d'allotjament i espai de treball.
7. Beques institucionals. Són residències subvencionades per galeries, fundacions, ambaixades i/o ajuntaments estrangers. Els artistes disposen d'allotjament i espai de treball d'un a 3 mesos amb accés als serveis d'Hangar amb un 20% de descompte en les tarifes.

b.1.1. Estadades llargues

Les residències d'estada llarga als tallers d'Hangar tenen habitualment fins a 2 anys de duració, però el 2020, per compensar el perjudici que la pandèmia de COVID-19 ha tingut sobre el treball dels artistes residents, hem decidit ampliar aquest termini fins un màxim de 3 anys.

El 2020, els artistes residents de llarga durada han estat:

PERSE, maig 2018 - maig 2020.
Paula Bruna, maig 2018 - maig 2020.
Julia Gorostidi, maig 2018 - maig 2020.
Alba Mayol Curci maig 2018 - maig 2020.
David Ortiz Juan, maig 2018 - maig 2020.
Michael Lawton, maig 2018 - maig 2020.
Jan Monclús, maig 2018 - maig 2020.
Helena Vinent, maig 2018 - maig 2020.
Rosa Llop, maig 2019 - maig 2022.
Julia Varela, maig 2019 - maig 2022.
Anna Irina Russell, maig 2019 - maig 2022.
Aldo Urbano, maig 2019 - maig 2022.
Agustín Ortiz Herrera, maig 2019 - maig 2022.
Eulàlia Garcia Valls, maig 2019 - maig 2022.
Pedro Torres, maig 2020 - maig 2023.
to kosie, maig 2020 - maig 2023.
Anaisa Franco, maig 2020 - maig 2023.
Juan David Galindo, maig 2020 - maig 2023.
Julia Calvo, maig 2020 - maig 2023.
Daniel Moreno, maig 2020 - maig 2023.
Arnau Sala, desembre 2020 - maig 2023.

b.1.2. Estadades Curtes

Les residències artístiques d'estada curta tenen una duració de fins a 3 mesos.

El 2020, els artistes que han gaudit d'una residència d'estada curta a Hangar han estat:

Natalia Domínguez, gener - març 2020.
Maria Pecchioli, gener - març 2020.
Phillip Maisel, febrer - abril 2020.
Albert García, postposada a 2021.

b.1.3. Residència comissarial

El 2020 hem decidit posar en marxa una residència de llarga durada a Hangar, equiparable a les que oferim als artistes, però destinada, en aquest cas, a comissaris. La seva durada màxima serà, per ara, d'un any.

En aquesta primera edició, la persona que ha ocupat aquesta residència de comissariat és:

Mario Ciaramitaro, juliol 2020 / juliol 2021.

b.1.4. Dades 2020

Nombre d'artistes en residència: 36, dels quals:

Estada llarga: 20

Estada curta: 4

Estades a la residència d'Hangar: 2

Residència Comissariat: 1

Residències a la cabana de fusta: 0

Beques de producció: 1

Beques d'intercanvi: 8

Beques institucionals: 0

b.1.5. Valoracions 2020

Enguany la pandèmia de COVID-19 ens ha obligat a improvisar i a reorganitzar el calendari de residències. Per una banda es va decidir prolongar les residències de llarga durada 24 mesos. Aquesta mesura afecta als artistes residents que van accedir a la residència l'abril de 2019 i als que ho van fer l'abril del 2020. De la mateixa manera, i per aprofitar els tallers que van quedar lliures fruit de les cancel·lacions internacionals, vam decidir obrir una convocatòria per artistes internacionals i locals de curta durada. Aquestes darreres es duran a terme a l'inici de 2021.

Les estades curtes normalment tenen lloc els 3 primers mesos de l'any. La convocatòria està subjecte a la disponibilitat d'espais en l'interval de l'entrada per tallers de llarga durada i residències o beques internacionals. No obstant, sempre hi ha una reserva fixa de 3 tallers per les residències i beques internacionals.

El maig de 2020 van iniciar la seva residència els 6 artistes residents de llarga durada, que treballaran al centre durant els propers dos anys; sumats als que hi van accedir al maig del 2019, finalitzem l'any amb 14 artistes de llarga durada treballant als tallers.

Durant el 2020 s'han rebut un total de 69 sol·licituds de lloguer de tallers per a estades llargues i 26 per estades curtes. Enguany l'ocupació ha estat del 80%. Això es degut a la cancel·lació d'algunes residències internacionals i aplaçaments.

Aquest darrer any l'espai d'antigues oficines segueix destinat exclusivament a un projecte en conveni; Hamaca, i quatre col·lectius residents: Crater-Lab, Toplap Barcelona, TMTMTM i Matics.

Pel què fa la Comissió de Programes, aquest any hem seguit treballant amb l'equip format per la Giuliana Racco (artista), la Lucía Egaña Rojas (artista), la Caterina Almirall (comissària), l'Alexandra Laudo (comissària) i Lluís Nacenta (director d'Hangar). Per tal d'agilitzar el treball de la comissió, davant l'augment de convocatòries el 2020 respecte el 2019, les deliberacions s'han fet en línia en

aquells casos en els què el nombre de sol·licituds rebudes no era molt alt. Això facilita el calendari dels membres de la comissió, però també economitza el procés.

Durant el 2020 han continuat les reunions setmanals amb els residents per discutir propostes així com iniciatives comunes amb part de l'equip tècnic d'Hangar. Aquestes trobades reforcen els vincles amb l'equip de gestió i el projecte d'Hangar en general, així com faciliten la comunicació entre els propis artistes i les trobades amb els agents culturals que els visiten a mode de visites guiades.

Pel què fa a la voluntat de creuar coneixement entre els diferents agents del context artístic, també aquest any hem seguit amb l'activitat periòdica amb els artistes residents d'Hangar, Paratext, una sèrie de presentacions que es programen mensualment on els artistes mostren el treball que estan realitzant tant pels company residents com pel públic en general, doncs les sessions són obertes a tothom. Tots els artistes en residència, sigui quina sigui la modalitat, presenten la seva feina durant la seva estada.

Una publicació en línia substituirà l'edició impresa, que d'ara en endavant hem decidit no editar en paper i en el seu lloc poder oferir una versió digital.

b.2. Residències al Laboratori d'interacció

L'any 2015 es va començar a realitzar la convocatòria de tres beques per a la realització de residències de recerca i desenvolupament al Laboratori d'interacció d'Hangar.

Els objectius principals de la convocatòria son, d'una banda, donar suport als creadors en les seves activitats de recerca i/o producció, en el seu treball experimental i en el desenvolupament i finalització dels seus projectes. El segon dels objectius és el de detectar i incentivar la generació de comunitats al voltant de noves eines i/o tecnologies.

Enguany, degut a la caiguda dels ingressos propis causada per la pandèmia de COVID-19, només hem pogut oferir una única beca, amb les següents condicions, i sempre incentivant, en la mesura possible, el treball de manera remota:

- Honoraris: 2.000€.
- Espai de treball en el Laboratori d'interacció d'Hangar (però s'ha prioritzat el treball des de casa, en la mesura que el projecte ho permetés).
- Suport tècnic pel desenvolupament i producció del projecte.
- La xarxa de col·laboradors d'Hangar.

El dia 24 de novembre, en reunió telemàtica, les va concedir la Beca de Recerca i Experimentació en el Laboratori d'Interacció d'Hangar 2020. Lucía Egaña (Comissió de programes), Núria Gómez Gabriel (assessora externa), Lluís Nacenta (Director d'Hangar), junt amb Miguel Ángel de Heras (Tècnic d'Hangar, amb veu i sense vot) realitzen la selecció final, a partir de la revisió dels dossiers presentats. El projecte escollit és el de la Lina Bautista, que es descriu a continuació.

Aquest projecte té l'objectiu d'investigar sobre algorismes de comportament col·lectiu d'espècies, vincular-los a paràmetres basats en la música algorítmica i aplicar aquests algorismes a un eixam de petits robots, per tal de crear una obra instalativa.

El comportament d'esbart és un fenomen que existeix en la naturalesa, en espècies animals que solen ser individualment bàsiques, però que a través de la sincronització i d'una presa de decisions senzilla,

són capaços de produir resultats complexos. És el que veiem a l'observar un banc de peixos, un esbart d'ocells o un eixam d'insectes: Per què no xoquen entre si? Com saben cap a on anar? Qui està al comandament?

Per investigar sobre aquests comportaments i com a complement indispensable d'aquest projecte es construirà un eixam de kilobots. Els kilobots són petits robots de construcció relativament senzilla i de baix cost, dissenyats a Harvard (<https://ssr.seas.harvard.edu/>) per simular i comprendre millor el funcionament dels comportaments d'intel·ligència col·lectiva que veiem en eixams d'abelles, tèrmit, alguns bancs de peixos, etc.

Lina Bautista ha realitzat el seu projecte dins del marc del laboratori d'Hangar durant dos mesos entre desembre del 2020 i gener del 2021, i han col·laborat en la dinamització de la programació dels Dijous Oberts.

b.3. Col·lectius residents

Hangar acull projectes artístics i culturals en residència. Els projectes residents, a canvi de l'estada a Hangar, ofereixen serveis d'assessoria gratuïta en les seves especialitats als artistes que visiten el centre. Aquestes assessories solen tenir lloc dins del marc dels Dijous Oberts.

El maig de 2016 es va resoldre la primera convocatòria per a projectes residents, resultant seleccionats els projectes d'Hamaca, Befaco, ilaro.org i BeAnotherLab. Es tractava de residències de fins a dos anys de duració. La residència del Grup de Recerca Multifocal es regula mitjançant un conveni específic en el marc del programa Hangar Sonor, i la residència de DIYBioBarcelona ho fa mitjançant un altre conveni específic vinculat als dos anys de durada del projecte Prototyp_ome (2016 – 2017).

Els col·lectius residents a Hangar són projectes de col·lectius que, a més d'atendre als propis objectius, son capaços de generar una simbiosi conceptual i pràctica amb el centre i els seus usuaris. El seu àmbit de treball té a veure amb la recerca teòrica o pràctica, i l'experimentació i desenvolupament d'eines obertes i d'accés lliure que facilitin la tasca creativa, tecnològiques o no.

Entre els seus objectius ha de figurar una atenció específica a la pròpia comunitat i a la distribució del coneixement que es genera, sent d'aquesta manera projectes que generen possibilitats per als altres. Però el valor fonamental de la seva presència a Hangar i de la seva relació amb ell és el seu retorn en relació a la comunitat que envolta el centre. Així, és condició indispensable que la tasca del col·lectiu vingui a millorar el propi projecte d'Hangar, afegint "alguna cosa" que reforci els seus objectius. A més, el projecte ha de treballar mà a mà amb els artistes, ja siguin artistes emergents o consolidats formant i / o generant eines que els ajudin en el seu treball. Han de tenir, doncs, voluntat de servei i reforç a la comunitat artística i de base, treballant amb dinàmiques realistes i èticament acceptables des d'un punt de vista cultural, social i econòmic.

Els projectes residents han de poder sostenir la pròpia activitat, i per tant, prioritàriament, han de ser projectes sense afany de lucre. Si no ho fossin, la seva activitat econòmica ha de ser revisada per Hangar de forma que es pugui valorar la contribució dels residents en el moment en que els ingressos o el projecte comencin a generar dinàmiques de dispersió de l'atenció al béns comuns.

En resum, el concepte de comunitat i d'allò comú es un dels eixos sobre el que giren els projectes residents, per tant, han de ser capaços de trobar ressò entre la comunitat o de generar-ne una de nova.

L'altre eix és el de la generació i transferència de coneixement, facilitant l'accés d'artistes i altres usuaris al mateix temps que generant comunitats d'aprenentatge.

El setembre de 2020 es va resoldre una nova convocatòria de residències per a col·lectius.

Reunida a Hangar la comissió formada per Lucía Egaña (representant de la Comissió de Programes), Santi Vilanova (assessor extern), Lluís Nacenta (director d'Hangar) i Miguel Ángel de Heras (coordinador dels col·lectius residents), amb veu i sense vot. Van ser escollits com a col·lectius resident:

b.3.1. TMTMTM

TMTMTM (The Machine That Makes The Machine) és un projecte col·lectiu de producció, recerca i experimentació tecnològica. Participa en el desenvolupament de projectes que utilitzen la fabricació digital o les tecnologies de la informació en la seva producció, engega activitats de formació i de posada en comú de coneixements i organitza trobades i activitats entorn de processos de producció tecnològica des d'una perspectiva crítica i transdisciplinària. Com a col·lectiu resident d'Hangar, assessora i col·labora en la producció de projectes artístics, atenent les necessitats del context en el qual opera.

b.3.2. Toplap Barcelona

Toplap Barcelona és un col·lectiu que practica i promou el *live coding* com a tècnica de creació sonora i visual, generant una apropiació tecnològica a través de l'ús i desenvolupament de programari lliure i obert enfocat a generar relacions i discursos propis.

b.3.3. Matics

Matics és un projecte col·lectiu que neix el 2014 sota el nom "Matics; societat d'estudis performàtics". És llavors quan la idea duta a terme per Gianmarco Zaccaria, Núria Nia i Francesc Benlliure es presenta per primera vegada en públic al Pati Manning de Barcelona com una proposta per a la trobada de persones interessades en les arts digitals en la qual oferir espais de debat, d'art d'acció, i de trobades per a la co-creació d'art digital. En la primera fase del col·lectiu, com a residents a Fabra i Coats, s'aconsegueix establir una comunitat i programar diferents tipus d'esdeveniments i activitats públiques, de formació i d'exposició artística, i així mateix se sumen activament al projecte els artistes Lina Bautista, Citlali Hernández, Diego Suárez i Andrés Costa. Des de llavors i fins a dia d'avui, Matics s'estableix com a associació d'art digital sense ànim de lucre, i es converteix en un espai per a diverses pràctiques que mitjançant les arts busquen crear comunitat i canvi social.

b.3.4. Crater-lab

Crater-lab, laboratori de cinema analògic, artesanal, autogestionat i col·lectiu. És una associació sense ànim de lucre, els objectius de la qual se centren en la creació d'un espai actiu, comunitari i plural de producció, formació i difusió de projectes cinematogràfics en formats analògics (super 8, 8mm, 16mm i 35mm) en diàleg amb altres disciplines, formats i noves tecnologies.

b.4. Projectes col·laboradors

D'entre els col·lectius residents d'Hangar hi ha tres casos clarament diferenciats de la resta: Hamaca, Befaco i Orquestra del Caos. La diferència rau en què aquests projectes tenen una vinculació amb Hangar molt més llarga que els dos anys assignats a un col·lectiu resident, i, per això mateix, una involucració en l'estructura d'Hangar més profunda. El 2018, la direcció valora, en diàleg amb el patronat, que l'estatus d'aquests tres projectes com a col·lectius residents és una mica forçat, i que no s'ajusta a la realitat de la seva relació amb Hangar. Per això es pren la decisió de considerar-los, d'ara endavant, com a tres projectes col·laboradors d'Hangar, cadascú d'ells amb un conveni específic que regula la seva relació amb Hangar. A diferència dels col·lectius residents, la presència dels projectes col·laboradors a Hangar no està limitada en el temps.

b.4.1. Hamaca

Hamaca és l'única distribuïdora especialitzada a preservar i distribuir vídeo art a l'Estat Espanyol. Hamaca contribueix a vertebrar i construir un sector econòmic entorn de les pràctiques videoartístiques i de cinema experimental, apropant galeries, museus, festivals, fires i artistes. D'igual manera des de l'any 2007, ha estat partícip d'una trama àmplia en la qual han participat un gran nombre d'especialistes en el camp de les arts plàstiques i audiovisuals experimentals, provinents principalment de Catalunya, de l'Estat Espanyol i d'altres llocs d'Europa.

b.4.2. Befaco

Befaco és una plataforma de filosofia copyleft que ha estat creada per donar suport als músics electrònics que desitgin fabricar les seves pròpies eines. És un col·lectiu centrat en l'experimentació sonora i la difusió de la cultura “fes-ho tu mateix” aplicada a les tecnologies musicals i més concretament, a la construcció de sintetitzadors analògics. Busca recuperar les tècniques musicals dels pioners de la música electrònica per donar-los un nou ús des d'una visió actual. Aquesta centrada en la recuperació i en la reinterpretació de les màquines en les quals s'inspiren els moderns llenguatges de programació visual com Pure data o Max msp.

b.4.3. Orquestra del Caos

Integrat per artistes sonors, investigadors i industrials, l'Orquestra del Caos/Grup de Recerca Multifocal - GRM va començar a finals de 2013. El grup s'ha reunit amb periodicitat mensual al voltant dels altaveus de l'Orquestra del Caos instal·lats a la sala Ricson d'Hangar i des de 2014 participa en la programació dels Dijous Oberts amb una instal·lació de sistema d'àudio espacialitzat de so professional obert a tot artista sonor que vulgui experimentar amb una infraestructura tècnica a la qual no és fàcil tenir accés. Les sessions tenen lloc els dimecres precedents als Dijous Oberts on l'Orquestra del Caos hi participa: 10 sessions, una mensual, de gener a juliol i d'octubre a desembre.

2. LÍNIA DE SERVEIS A LA PRODUCCIÓ

Hangar és un dels centres amb més recorregut en el context de la producció artística a l'Estat Espanyol, i és reconegut per la seva interdisciplinarietat, mitjançant la qual acull els processos productius de les arts analògiques i les digitals.

a. Serveis de suport a la producció artística contemporània

Hangar ofereix serveis de suport especialitzats per a la producció artística, organitzats en els laboratoris, infraestructures per a la producció sense suport tècnic i equipament i material per a la producció.

Hangar compta amb quatre laboratoris propis al servei dels artistes: el laboratori de producció, el d'imatge digital, el d'interacció i el de fusteria i construcció. Aquests laboratoris concentren els serveis d'assistència tècnica i de desenvolupament tecnològic pels artistes i creadors que arriben al centre, i són un servei fonamental per a les produccions dels artistes residents.

a.1. Laboratori de producció

Aquest node de caire transversal té com a objecte final de la seva activitat facilitar la millor realització possible dels projectes de creació que arriben al centre i també assegurar la seva finalització amb màxima exigència tècnica i conceptual. Dins d'aquest node s'inscriuen tant l'assistència a la producció de projectes artístics com l'assessorament als artistes i el desenvolupament de projectes artístics amb noves tecnologies. L'oferta de serveis del laboratori de producció d'Hangar és tant modular com la seva demanda i per tant, aquests serveis es van adaptant segons les necessitats dels artistes i els seus projectes.

Els serveis del laboratori de producció inclouen:

- Assessorament en la pre-producció i producció artística: models de pressupost, optimització de pressupostos, models de projecte, consultes puntuals, consultes de viabilitat, etc.
- Producció integral de projectes: informes de viabilitat, pressupostos, coordinació de la producció, etc.
- Configuració d'equips de producció.
- Assistència personalitzada a la producció amb dedicació continuada als projectes que precisen d'acompanyament especialitzat.
- Detecció entre les xarxes existents, d'altres possibilitats de dirigir els projectes en favor de la seva òptima realització, això és, assessorar els projectes i les persones en la recerca del productor més adequat.
- Assessorament i assistència a la planificació i la viabilitat econòmica dels projectes.

A més a més, el laboratori de producció d'Hangar també coordina les produccions organitzades pel propi centre dins i fora de les seves instal·lacions.

a.2. Laboratori d'imatge digital

Aquest node acull el servei d'edició de vídeo i l'assessorament en l'autoedició a l'artista que arriba a Hangar per a l'ús de les seves infraestructures d'edició i en la edició i postproducció de la imatge digital en línia de producció calibrada (escaneig, visualització en pantalla, rip i impressió). Tanmateix, atén també a produccions audiovisuals completes amb la col·laboració del laboratori de producció. Aquest node també assisteix, mitjançant una xarxa de professionals independents, als processos d'edició, e-talonatge, color, so, etc.

El laboratori d'imatge digital d'Hangar ofereix els següents serveis:

Espai compartit d'autoedició. Estacions pel treball diari en multimèdia sense necessitat d'entorn individual, estacions i programari pel treball en imatge, vídeo i maquetació digital.

Sales individuals d'autoedició i edició. Servei per a l'edició i post-producció de vídeo. Actualment es compta amb dues sales d'edició de 10m2 cadascuna, insonoritzades i climatitzades. S'ofereix la possibilitat de requerir els serveis d'un tècnic de suport especialitzat. També disposem de maquinari i programari per a la subtítolació i transcripció.

Des de l'any 2016 una de les sales d'edició ha seguit destinada a equipament de so, on s'ha instal·lat un laboratori de síntesi modular gestionat pel projecte en residència Befaco. Aquest canvi ha permès que els artistes residents d'Hangar puguin disposar d'un espai adequat a les seves necessitats. Duarant el 2020 Befaco ha acabat la seva residència a Hangar, passant el relleu al col·lectiu resident Toplap que segueix utilitzant aquest espai per a tasques d'edició i producció de so.

Escaneig i impressió digital. Edició i postproducció de la imatge digital en línia de producció calibrada (escaneig, visualització en pantalla, rip i impressió). Treball del color i gestió del procés de producció i impressió.

Pel què fa la dotació tècnica (programari i maquinari) del laboratori d'imatge digital, Hangar segueix ampliant els materials que posa a disposició dels usuaris. El 2020 s'han reparat alguns materials, 2 unitats d'aguts de l'equip de so Turbosound, 4 unitats d'aguts dels monitors d'audio ESI i 2 fonts d'alimentació. Així mateix, s'ha repassat tot el cablejat d'audio speakon i XLR i s'han substituït els connectors malmesos.

Pel què fa l'adquisició de material nou, el 2020 s'ha incorporat al laboratori d'imatge:

- Bateria per la camara Canon c100
- Tapa per objectiu 85mm
- Camara Eos M50 + Funda
- 2 Focos 1000w Ianiro
- Font alimentació Llum Led Nanguang
- 14 Ventiladors per als tallers dels artistes residents

a.2.1. Valoracions 2020

Pel què fa a la tipologia d'usuaris, durant 2020 els usuaris han estat artistes i creadors autònoms. Hi ha hagut una creixent demanda per part dels artistes residents, així com d'usuaris fidels al centre, qui segueixen treballant amb els nostres equips i tècnics en les seves produccions.

Bona part e l'equipament tècnic també es cedeix a d'altres centres que no disposen d'alguns materials per a les seves activitats en convenis. Els mes actius han estat: PAAC, Màgia Roja, Sala Beckett, Can Felipa, Associació Cultural Africat i Associació Cultural Niu.

Pel què fa a la tipologies dels projectes que han fet ús dels serveis d'autoedició i de post-producció de vídeo, han estat majoritàriament petites i mitjanes produccions d'artistes, videoclips, produccions de sales i espais d'art com la Sala d'Art Jove o d'artistes residents. També s'ha respòs a les necessitats de treball diari dels artistes residents del centre i esporàdicament a altres creadors del context català.

L'ús del laboratori d'imatge s'extén també als residents internacionals, així com els projectes residents, que han trobat en aquest espai solucions a problemes digitals del dia a dia. Cada cop cedim també més material als artistes de les beques de producció i intercanvi, i a altres artistes internacionals que realitzen estades al centre.

a.3. Laboratori d'interacció

Dins d'aquest node, hi trobem diferent eixos que son part de la raó de ser del propi laboratori: desenvolupament de maquinari lliure i programari lliure, assessories a projectes, i el programa de Dijous Oberts. Aquest any s'han incorporat al laboratori dos eixos més: la coordinació dels col·lectius residents al centre i les beques de recerca i desenvolupament al laboratori d'Interactius.

Maquinari lliure i laboratori d'interacció. Hangar s'implica en el desenvolupament de maquinari a mida dels projectes artístics des d'un compromís amb el maquinari i programari lliure, en una aposta per la R+D+i en l'àmbit de les tecnologies aplicades a la creació. A través del laboratori d'interacció, Hangar desenvolupa tot tipus de maquinari pels projectes artístics que ho requereixin, tot incloent el desenvolupament de l'electrònica interna, programació i construcció de prototips. Alguns exemples d'aplicacions serien: interacció en temps real, processament i visualització de dades, sincronitzacions, mecanismes, automatitzacions, controls remots, etc.

Des d'aquest laboratori es desenvolupen, a més a més, un seguit d'eines lliures de drets, que queden a la disposició d'altres projectes artístics que les puguin necessitar.

Programari lliure i programari d'aplicacions. El compromís d'Hangar amb el programari lliure, més enllà del fet que el centre basa tota la seva infraestructura informàtica (oficina, servidor web, etc.) en sistemes lliures, es reflecteix en diferents serveis oberts als artistes com son:

- el desenvolupament de projectes específics fent servir programari o maquinari lliure, per exemple projectes web, aplicacions, quioscs, bases de dades, etc.;
- l'organització i atenció a grups de treball específics;
- i l'assessorament en projectes i suport tècnic en GNU-Linux.

Assessories. Dirigides a persones que volen o estan desenvolupant un projecte amb programari i maquinari lliure i són o no coneixedores de les qüestions tècniques, però que puntualment necessiten suport per solucionar problemes, re-orientar el desenvolupament o conèixer alternatives.

Dijous Oberts. Els Dijous Oberts sorgeixen per a promoure la utilització d'eines obertes, així com permetre la col·laboració entre el diferents col·lectius que es troben a Hangar i els diferents nodes que conformen Hangar, d'aquesta manera el col·lectius residents i nodes d'Hangar, fan una transferència del seus coneixements a qualsevol individu que mostri interès en aquest àmbit.

a.4. Taller de construcció

A partir de la ja tradicional demanda d'un servei de suport a la construcció d'impossibles, Hangar compta des de 2014 amb un 'taller brut' que s'encarrega de donar suport a les propostes constructives tant dels artistes residents com d'altres possibles usuaris.

Producció de peces. A través del taller de construcció, Hangar desenvolupa tot tipus de peces per a projectes creatius, amb qualsevol material o forma. En el taller es treballa juntament amb l'àrea de producció d'Hangar des de la primera fase del projecte fins a la seva instal·lació final in situ. També es creen moltes sinèrgies amb el laboratori d'interactius. Els usuaris d'aquest taller són artistes residents i no residents a Hangar, creadors o dissenyadors que requereixen d'alguna peça física en els seus treballs.

Assessories. El taller de construcció ofereix assessories dirigides a aquells artistes que estan desenvolupant un projecte i requereixen d'assessorament tècnic per qüestions relacionades amb la fabricació d'alguna peça o de la peça sencera, persones que puntualment necessiten suport per solucionar problemes de construcció concrets, reorientar el desenvolupament de la seva peça o conèixer alternatives de fabricació o materials.

3. LÍNIA DE DIFUSIÓ I D'INTERCANVI

a) Programa d'activitats de difusió i d'intercanvi

L'objectiu principal d'Hangar no és l'exhibició dels projectes artístics però, amb l'ànim de contribuir a generar una massa crítica al voltant de les pràctiques artístiques contemporànies, volem crear un context d'activitats que distingueixi Hangar d'altres projectes d'exhibició de les arts visuals. Per això, oferim un espai cada vegada més consolidat per a l'intercanvi de pràctiques artístiques, dels seus processos i mètodes, en forma de presentacions o d'instal·lacions efímeres.

D'una banda, donem suport a les creacions dels artistes residents, tant dins el centre en format de presentacions o de jornades de portes obertes, o fomentant les visites de professionals del sector (Artnow, HomeSession, galeristes o curadors independents).

D'altra banda, també donem cabuda a altres projectes que precisen d'una plataforma de presentació informal, d'altres propostes concretes relacionades amb la pràctica artística i que no ténen espai disponible: el Màster d'Art Sonor, Wiffi.net o el grup d'investigació teòric sobre els videojocs.

En tercer lloc, fomentem l'espai per a l'intercanvi de pràctiques culturals, dels seus processos i mètodes, tot obrint un espai de trobada, de diàleg i de transferència d'experiències entre el propi entorn artístic, i també; entre els artistes i altres col·lectius que actualment estan venint a Hangar, com les comunitats de desenvolupament tecnològic lliure o els creadors sonors, tot reduint distàncies disciplinars i encetant línies d'activitat que puguin generar dinàmiques de R+D transversals i dinàmiques.

I per últim, el programa de difusió també inclou les moltes escoles i grups que visiten Hangar i els assistents a les presentacions i activitats públiques del centre: públic general i especialitzat que mitjançant aquestes activitats té accés directe als artistes i als processos de producció artística més contemporanis. Per a una relació detallada de les visites al centre, veure l'apartat 7. Comunicació d'aquesta memòria.

Valoració 2020

La continuïtat del suport de la Fundació Banc Sabadell a les activitats dels artistes residents del centre, ha permès seguir amb qualitat aquest any el programa d'activitats amb ells i, consegüentment, fidelitzar públics que es mantenen pendents d'aquestes activitats. Aquest programa inclou: Tallers Oberts Poblenou (anual), Sessions Polivalents (anual) i Paratext (mensual) així com la seva on-line que al primer trimestre del 2021 veurà la llum, cal esmentar també que deixarem de fer aquesta edició impresa per tal de destinar els recursos econòmics al nou programa d'activitats de les artistes residents. Com a novetat més destacada d'aquest any en quant a les activitats amb els artistes residents es l'increment d'activitats proposades per les pròpies artistes. Sense oblidar que molt del programa s'ha realitzat enguany via streaming. En el 2020 seguim amb la dinàmica de que qualsevol artista col·lectiu o residència participa en el Paratext. Això es molt important per tal de comunicar el treball dels artistes al pròpi context, per forçar el coneixement de tots els agents que actuen al Hangar i també per obtenir mitjançant la publicació digital Paratext un compendi amb totes les residències.

Aquest any 2020 també vem decidir deixar de programar els Cafés con... I s'estàn obrint noves vies de creuament amb els distints agents que conformen el context mes proper. La incorporació de la

associació de galeries al centre, el nou matronat, així com nou personal amb capacitat per interferir en aquests programes han fet indispensable repensar el programa d'activitats de les artistes residents.

a.1. Paratext

19 gener – Paratext 41 amb Lucía Egaña, Alán carrasco, redacció a càrreg de Nancy Garín.

26 febrer – Paratext 42 amb Sol Prado, Nuria Inés, Helena Vinent, redacció a càrreg d'Antonio Gagliano

8 juliol – Paratext 43 amb Phillip Maisel i Natali Dominguez, redacció a càrreg de Núria Nia.

28 setembre – Paratext feat Encura #4 amb Campobase, redacció a càrreg de Clàudia Elies.

2 octubre – Paratext 44 amb Michael Lawton, Julia Gorostidi, Francisca Trobok, Paula Bruna, redacció a càrreg de Blanca del Río Pérez.

3 octubre – Paratext 45 amb Floy Krouchi i Ro Caminal, redacció a càrreg de Sergi Botella.

3 octubre – Paratext 46 amb Michael lawton, Adrian Schindler, Alba Mayol Curci, redacció a càrreg de Anna Manubens.

3 octubre – – Paratext 47 amb Alba Mayol Curci, Diego Paonessa, María Jacarilla, David Ortiz Juan redacció a càrreg de Juan Canela.

28 octubre – Paratext 48 amb Yunju Park, KIM + ILLI, Arash Fayeze, Óscar Martín, redacció a càrreg de Marc Mela.

16 desembre – Paratext 49 amb Carola Moujan i Vanessa Lorenzo, redacció a càrreg de Marzia Mataresse.

a.2. Hangar Obert en el marc dels Tallers Oberts de Poblenou / Poblenou Crea!

Cada any Hangar celebra unes jornades de taller oberts, integrades en el programa Tallers Oberts de Poblenou (TOP), en el marc de la Festa Major de Poblenou. És el moment de màxima i més directa obertura al barri, el moment en què els veïns entren fins als tallers dels artistes i hi poden parlar directament, amb el seu treball al davant. El 2020, Hangar Obert ha tingut lloc els dies 18 i 19 de setembre. Cal esmentar que per problemes de calendari es va decidir programar sols aquesta edició amb l'intenció de seguir treballant conjuntament amb els demés equipaments tan aviat com sigui possible.

a.3. Sessions Polivalents #13:

Aquest any degut a la modificació de claudari per la pandèmia bvem posposar la producció d'aquesta activitat fins a l'últim trimestre del 2020, movent també la presentació al febrer del 2021. La celebració s'emmarca en la XIII edició de les Sessions Polivalents, un conjunt d'activitats de caràcter anual i d'un sol dia de durada que són gestionades per les artistes residents d'Hangar. Aquest 2020, les artistes estàn investigant diferents materials, tecnologies i teories que derivaràn en una presentació

conjunta el proper febrer. Una producció que s'allunya de la programació en viu i reforça l'investigació col·lectiva.

a.4. Publicació Paratext

El 2020 hem començat a redissenyar la publicació per tal de que les properes edicions siguin en format digital recullint totes les redaccions que tenim penjades al blog del projecte:

<https://hangar.org/ca/category/blocs/bloc-paratext/>

Paratext vol#4 sortirà aquest primer trimestre del 2021

4. LÍNIA D'INTERNACIONALITZACIÓ

a. Programa d'intercanvi i residències internacionals

Beca d'Intercanvi entre Hangar i la Casa de Velázquez

1.1. D'Hangar a l'estranger:

Nom de l'artista: Sara Agudo Millán

Statement i projecte:

Sara Agudo Millán. (Barcelona, 1991) Graduada en Arte y Diseño en la Escola Massana, cursó el Máster en Producción e Investigación Artística en la Facultad de Bellas Artes de Barcelona. Su práctica artística parte de la investigación alrededor de la percepción y el lenguaje. Atravesando diversas disciplinas, realiza intervenciones en el espacio, instalaciones, fotografías y dibujos entendidos como registros que permiten dejar constancia de ciertos fenómenos. Ha expuesto en Chiquita Room, Festival Errant, Àngels Barcelona, GlogauAIR Berlin, Festival Panoràmic, Festival Embarrat, Galería Catascopio, Mofuta Studio, entre otros. Ha recibido la Beca Apertus 01 de la Fundación Han Nefkens y la Escola Massana, la Beca de Creación de la Fundación Guasch Coranty, la Beca de Internacionalización de La Escocesa para ha hecho una residencia GlogauAir Berlin, fue seleccionada por el Programa de Formación Open Studio - Comunidad de Madrid y ha realizado una residencia en la Casa Velázquez con el apoyo de Hangar y el Institut Français. Recientemente, su publicación *Un final* ha sido seleccionada por el Bob Calle Prix du livre d'artiste 2020.

and I can feel things changing es un proyecto que surge durante el confinamiento, en primavera de 2020 y se desarrolla en una residencia en la Casa de Velázquez gracias a la Beca de Intercambio con Hangar durante otoño. Empieza en paralelo y dialoga con el proyecto *To talk about trees* expuesto entre junio y septiembre en Chiquita Room. Sigue mi línea de investigación alrededor de la percepción y el lenguaje, entendiendo el texto como materia y como una forma de amalgamar fragmentos de la realidad que pueden expandirse en instalaciones y performances o recopilarse en publicaciones y otros medios. *And I can feel things changing* analiza el modo de hablar de la situación provocada por la Covid19 mediante la recolección de escombros lingüísticos, es decir, porciones de texto provenientes de fuentes tan diversas como prensa, redes, publicidad, libros, canciones, pancartas y pintadas, encontradas desde el inicio de la pandemia. Mapea las narrativas dominantes, para profundizar en la genealogía de lo dicho, la repetición y sus efectos. El proyecto cuestiona los mensajes que tratan de reclamar nuestra atención, pero sobre todo, ahonda en aquellas porciones de texto que pueden haber pasado desapercibidas en el incesante flujo de información al que estamos expuestas. Especialmente incide en el uso del lenguaje y su potencial para crear esos futuros que aún no conocemos, porque si el lenguaje que escuchamos y utilizamos configura nuestra visión del mundo, la elección de ciertas palabras puede suponer un cambio en la manera de pensarlo. Trata de encontrar nuevas formas de rescatar mensajes entre la saturación de información, cuestionando la tensión entre lo visible y lo vistoso, esto es, entre lo que puede ser visto y lo producido por ser visto. A lo largo mi línea de investigación, reflexionaba sobre la posibilidad de considerar que hay ciertos fenómenos que pasan desapercibidos en nuestro día a día y cuestionaba las consecuencias que acarrearían que dejasen de serlo. Me preguntaba qué cambios podrían provocar y de qué modo repercutiría en el modo que tenemos de pensar el tiempo por venir. Teniendo en cuenta que la crisis del coronavirus ha hecho visibles ciertos fenómenos que antes no lo eran, me interesa trabajar a partir de ese material y las posibilidades que abren.

1.1. D'Hangar a l'estranger:

Nom de l'artista: Pablo sanz

Statement i projecte:

Pablo Sanz es un artista, compositor, grabador e investigador actualmente con sede en España e Irlanda del Norte. Su trabajo incluye proyectos de arte públicos y site-specific, instalaciones inmersivas multicanal y actuaciones en directo a oscuras, exposiciones, lanzamientos y piezas para emisión y audición en auriculares. Su práctica es una investigación abierta sobre la escucha, el tiempo, el espacio, la materialidad, la vitalidad no humana y la alteridad, con un foco en los límites y los umbrales de la percepción y la atención.

Desde diferentes enfoques, sus trabajos sonoros medioambientales exploran los entresijos y la creatividad vibrantes de humanos y criaturas, materiales, espacios y tecnologías, fomentando la conciencia ecológica sensorial. Escuchar por tanto se convierte en un acto político, destinado a resistir las tendencias dominantes en las sociedades contemporáneas, cultivando formas alternativas de ser y de pensar.

Madrid sin palabras: una ecología vibrante es un proyecto de creación e investigación artística que parte de la exploración de los territorios y mundos sonoros posibles que se manifiestan en la ciudad de Madrid, con un énfasis en aquello que permanece oculto, en los umbrales y más allá de los límites de la percepción y la atención. El proyecto piensa la ciudad como una ecología compleja desde modos de escucha y de pensamiento ecológicos menos antropocéntricos, investigando la vitalidad y la creatividad de una variedad de agencias y manifestaciones humanas y no-humanas. El proyecto está concebido como una trayectoria de largo recorrido, formada progresivamente a través de diferentes piezas sonoras centradas en contextos y entornos específicos de la ciudad y sus alrededores. En su conjunto, la serie se centra en la creación de nuevas perspectivas de ecologías urbanas, acentuando manifestaciones y agencias no humanas, investigando las posibilidades de la fonografía como práctica creativa, y el potencial de una escucha activa, profunda y sensorial, más allá de la representación y la significación. La trayectoria se inició en la segunda mitad de 2019 gracias a una residencia de tres meses en el Centro de Residencias Artísticas de Matadero Madrid, con el apoyo de Radio Nacional de España (RNE) y de la Asociación de Música Electroacústica de España (AMEE). En 2020 ha tenido continuidad gracias a la Beca Hangar - Casa de Velázquez, en colaboración con el Institut Français Barcelona, a través de una residencia de investigación artística de dos meses en la Casa de Velázquez.

1.2. De l'estranger a Hangar:

Nom de l'artista: Carola Moujan

Statement i projecte:

Carola Moujan es artista, diseñadora, investigadora y docente. Formada en arquitectura y bellas artes en Uruguay y en Estados Unidos, especializada en artes mediáticas y en diseño en Francia, su práctica transdisciplinar atraviesa los campos del diseño gráfico y de interacción, de la instalación, de la imagen fija y animada, del libro de artista, del mobiliario urbano y de la escenografía.

Doctora en diseño de la Université Paris 1 (Sorbonne), su trabajo de investigación basado en la práctica explora el concepto de entrespacio (entr'espace), cualidad emergente que surge del entrelazamiento de

procesos interactivos complejos entre espacios, temporalidades, cuerpos sensibles, afectos, materiales, y código digital en contextos post-digitales y más que humanos. Sus líneas de investigación actuales se desarrollan en torno a tres ejes: los devenires urbanos, los mecanismos no verbales de interacción y la metodología de la investigación artística.

Moujan ha expuesto en Lyon (Lyon City Design Urban Forum, 2015), Montevideo (EAC, 2018, Museo Histórico Cabildo, 2018, Centro Cultural España, 2015), Madrid (Matadero Madrid, 2016), Lisboa (Palacio Calheta, Museu do design et da moda, 2017), Berlín (Instituto Cervantes, 2016), La Paz (Museo Nacional de Arte, 2017) y México (Museo Franz Mayer, 2018).

Ha recibido la Bourse Brouillon d'un Rêve Numérique (SCAM, 2009) y el International Study and Travel Grant (University of Minnesota, 1990), así como dos menciones especiales en "Diseño integral" y "Diseño y participación ciudadana" de la quinta Bienal Iberoamericana de Diseño (BID_diMAD, 2016). Seleccionada en la segunda convocatoria internacional Lyon City Design (Lyon Design, 2014), la séptima convocatoria internacional del EAC (Ministerio de Cultura y Comunicación, Uruguay, 2016) y en la primera convocatoria de ayudas a la experimentación del RFI Ouest Industries Créatives (Francia) por su proyecto de investigación *Plus qu'urbain* (2016).

Carola Moujan publica regularmente su trabajo en revistas académicas y profesionales, tales como Volume (Holanda), CREE (Francia), Interstices (Nueva Zelanda) y Entrelacs (Francia). Actualmente enseña diseño digital y dirige tesis de Máster en la École Camondo (Paris) y en la École Nationale Supérieure d'Architecture Paris Belleville e interviene como profesora invitada en escuelas de arte y diseño y formaciones universitarias en Francia y Europa.

Beca d'Intercanvi Baden-Württemberg Catalunya

1.1. D'Hangar a l'estranger:

Nom de l'artista: Arash Fayeze

Statement i projecte:

La práctica de Arash Fayeze investiga condiciones de desplazamiento y nociones como la apátrida, el limbo y lo intermedio. Abarcando la escritura, la performance y el video, sus proyectos exploran situaciones en las que la mente está en el limbo y el cuerpo está en un lugar intermedio; es decir los estados mentales y físicos que resultan del estar entre dos ubicaciones, dos culturas o dos identidades. Su práctica analiza el segmento que separa dos condiciones y no dirige el público hacia un lugar u otro, sino a lo que se puede encontrar en el medio. Su trabajo se basa principalmente en experiencias autobiográficas entrelazadas con contenido ficticio y no ficticio. Al emplear estrategias de narración de historias, combina ficción y documental para construir un paisaje emocional que resuena con lo intermedio. En trabajos recientes, ha empleado diversas formas de práctica "live", como lecture-performance y live-situation, para explorar nociones de inestabilidad y paradoja. Investiga ideas de teatralidad, performatividad y efímero que resuenan con su práctica, usando la paradoja del teatro como un área acelerada de cambio o inestabilidad, donde los actores están constantemente entre lo real y lo ficticio.

"Una noche que nunca acaba" es un híbrido entre una actuación y una obra de teatro, investiga los estados físicos y mentales del limbo. Explora el concepto de apátrida, concebida como una situación

de estar entre territorios, en lugar de no tener patria o estar en el exilio. Este "intermedio" puede resonar con el crepúsculo, un período entre la luz del día y la oscuridad; el limbo como un período incierto de espera de una decisión o resolución; o barzakh (del persa para "barrera" o "partición"), que es un lugar entre el cielo y el infierno en la teología islámica.

1.1. D'Hangar a l'estranger:

Nom de l'artista: Oscar Martín

Statement i projecte:

Oscar Marín es artista, investigador independiente y programador que trabaja en el campo de la poética algorítmica y el estudio de los sistemas generativos y caóticos. Su práctica artística podría entenderse como un dispositivo "poliédrico" de conocimiento que hibridó y confluyó en el arte, la ciencia y la tecnología desde un enfoque experimental, poco ortodoxo y crítico. Las obras de Martin se basan en el desarrollo de sistemas generativos compuestos por agentes no humanos (máquinas, biológicos, algorítmicos) y sus interacciones y "agencias", utilizando como principal salida el sonido y la luz. Desde el punto de vista sonoro, Martin propone una escucha activa y la expansión de nuestra percepción a través de la experiencia físico-acústica del comportamiento de emergencia en los límites de las estructuras caóticas y de orden.

Durante su residencia en el Kunstiftung ha podido desarrollar una nueva versión del proyecto BSM/NHC bionic sound machine. El punto de partida de la instalación es el de crear un sistema generativo bio/artificial que evoluciona simbioticamente en el tiempo, jugando con la idea de que emerja un compositor sonoro no humano (more than human). La bio-maquina propone una alianza entre agentes "inteligentes" de diferente naturaleza, un dispositivo quimérico que consiste en un agente biológico (physarum polycephalum / slime mold) y un agente artificial basado algoritmos genéticos. En una situación de intercambio y de influencia mutua en su evolución, la bio/maquina nos permite descubrir nuevos comportamientos emergentes a perceptibles a través de patrones de luz, sonidos y su organización en el tiempo.

1.2. De l'estranger a Hangar:

Nom de l'artista: KIM+ILLI

Statement i projecte:

K I M + I L L I es una colaboración multidisciplinaria formada en 2020 como una plataforma "virtual" entre Seul i Stuttgart que tiene por objeto fusionar los antecedentes individuales de diversas metodologías de trabajo "dentro y fuera" de los ámbitos de la (im)materialidad: visualidad, sonido y espacio. K I M + I L L I se centra en la investigación, la búsqueda de intersecciones, el intercambio y la ampliación de conocimientos, competencias y redes en el contexto mundial y las actividades discursivas dentro de las comunidades locales. El colectivo cree en las posibilidades antitéticas del trabajo en colaboración, que acelera un proceso creativo, fortalece los enfoques conceptuales de la producción cultural real que vincula nuestra percepción de las relaciones.

El proyecto "Renegotiations in Self-Determination: Being In-Between" tiene como objetivo contextualizar el impacto del colonialismo y la globalización en retratar el "estado de ser" de los trabajadores filipinos de ultramar (indocumentados) en Barcelona. El intento de crear artificialidad: el proceso paradójico de construir la intimidad (El color de la verdad: documentarismo en el campo artístico, Hito Steyerl), descripciones de la teoría de Marx de la alienación del yo como consecuencia

de los fetichismos capitalistas de crecimiento sin fin y mecanismos de producción optimizados. Encontrar patrones y estructuras en la captura de las "coreografías del trabajo" en la propia especificidad de acciones precisas y movimientos corporales de los trabajadores de ultramar en su campo de ejecución. Creando así yuxtaposiciones de diversos actos de gesticulaciones mecánicas y suaves que pueden traducirse en un acto performativo: provocando un doble vínculo --el vínculo íntimo entre comportamiento y comunicación-- en las mentes colectivas que trasponen metodologías de violencia y explotación a la actualidad y clima de vida diaria.

1.2. De l'estranger a Hangar:

Nom de l'artista: Yunju Park

Statement i projecte:

Yunju Park tiene un Máster en Arte Público y Nuevas Estrategias Artísticas de la Universidad Bauhaus en Alemania. Trabaja en base a la investigación de la intervención en el espacio público, el análisis *site-specific* para la comprensión de la estructura coexistente en virtud de las diferencias en el contexto histórico, social, político y cultural. "Objetos en movimiento_directividad y peso" es el tema principal para acercarse a las historias individuales en el ámbito público para compartir y comprometerse por medio de la acción artística. Su interés se centra en los objetos-encarnaciones que actúan y representan su propia vitalidad de diferentes maneras dimensionales, entre el espacio público y el privado, Internet y el reino virtual, etc.

Utiliza diferentes medios como la actuación pública, la instalación, la arquitectura, el modelado 3D, el texto narrativo, el trabajo de campo y los medios digitales. En este caso, esos medios funcionan como herramientas para la encarnación performativa del contexto de la sociología, la antropología y las narrativas ficticias. El uso de la metodología se extiende desde los sitios públicos a través de Internet hasta la realidad aumentada.

Beca d'intercanvi Summer Session en col·laboració amb V2_Unstable Lab (Rotterdam)

1.1. D'Hangar a l'estranger*:

Nom de l'artista: Azahara Cerezo

Statement i projecte:

Azahara Cerezo. Girona, 1988

Azahara Cerezo investiga en su práctica artística la noción de territorio como un nudo de elementos vinculados a la experiencia del espacio y el tiempo, la corporalidad, la cristalización de la memoria, las tensiones entre público y privado y cuya dimensión física se funde con transformaciones digitalizadoras de alcance global. Mediante gestos mínimos de reapropiación y desplazamiento en múltiples medios, como (post)fotografía, acciones –físicas y online- y vídeo, trata de apuntar hacia las tensiones del espacio que habitamos.

Ha sido residente en Art3 (Valence. Intercambio con Homesession, Barcelona), Colegio de España (París), Villa Belleville (París), Casa de Velázquez (Madrid. Intercambio con Hangar, Barcelona) o Flax Art Studios (Belfast, Irlanda del Norte), entre otros. Recientemente, ha expuesto de forma individual en el Centro de Arte La Regenta (Las Palmas, Islas Canarias) con “Mapa de circunstancias” y en MAL (Sevilla) con “Y en ese claroscuro surgen los monstruos”. Ha participado en exposiciones colectivas como “Juntos aparte” (Bienal sur. Cúcuta, Colombia), “We are as Gods...” en Nieuwe Vide (Haarlem, Holanda), “Provincia 53” en el MUSAC (León), “J(e m)’accuse o la mort de l’ autor” en el Bòlit (Girona) o “Especies de espacios” en el MACBA (Barcelona).

Servidor móvil consiste en trasladar los archivos de la página web de la artista a un pequeño servidor propio, conectado a Internet con un router portátil y una tarjeta SIM, alimentado de la forma más autónoma posible con energía solar y dentro de una caja a medida que permita su movilidad. Mediante un pequeño espejo y una cámara, el servidor se tomará selfies y las mostrará en la página principal de la web de la artista, de tal modo que quien entre en ella, verá parte de los elementos que la sostienen, es decir, que sostiene su trabajo cognitivo. Produciendo este servidor móvil pero tangible, Azahara Cerezo plantea subvertir las dinámicas habituales de acceso y almacenamiento de datos en una infraestructura deslocalizada, global y progresivamente privatizada, como es Internet. Se trata, al fin y al cabo, de una suerte de “boîte-en-valise” duchampiana del trabajo cognitivo. *Servidor móvil* se basa en un ejercicio de soberanía digital, una mudanza emancipadora que bajo una apariencia de sencillez, quiere reflexionar acerca de la cuestión nada intangible de la infraestructura telemática

*este año, debido a las restricciones a los desplazamientos internacionales producidas por la pandemia Covid-19, la residencia se ha realizado localmente.

b. Beques Institucionals per artistes estrangers

Residència institucional en col·laboració amb l'Oficina Econòmica i Cultural de Taipei i el Ministeri de Cultura de Taiwan

Aplazada a 2021.

a. Programa d'intercanvi i residències internacionals

Beca d'Intercanvi entre Hangar i la Casa de Velázquez

1.1. D'Hangar a l'estranger:

Nom de l'artista: Sara Agudo Millán

Statement i projecte:

Sara Agudo Millán. (Barcelona, 1991) Graduada en Arte y Diseño en la Escola Massana, cursó el Máster en Producción e Investigación Artística en la Facultad de Bellas Artes de Barcelona. Su práctica artística parte de la investigación alrededor de la percepción y el lenguaje. Atravesando diversas disciplinas, realiza intervenciones en el espacio, instalaciones, fotografías y dibujos entendidos como registros que permiten dejar constancia de ciertos fenómenos. Ha expuesto en Chiquita Room, Festival Errant, Àngels Barcelona, GlogauAIR Berlin, Festival Panoràmic, Festival Embarrat, Galería Catascopio, Mofuta Studio, entre otros. Ha recibido la Beca Apertus 01 de la Fundación Han Nefkens y la Escola Massana, la Beca de Creación de la Fundación Guasch Coranty, la Beca de Internacionalización de La Escocesa para ha hecho una residencia GlogauAir Berlin, fue seleccionada por el Programa de Formación Open Studio - Comunidad de Madrid y ha realizado una residencia en la Casa Velázquez con el apoyo de Hangar y el Institut Français. Recientemente, su publicación *Un final* ha sido seleccionada por el Bob Calle Prix du livre d'artiste 2020.

and I can feel things changing es un proyecto que surge durante el confinamiento, en primavera de 2020 y se desarrolla en una residencia en la Casa de Velázquez gracias a la Beca de Intercambio con Hangar durante otoño. Empieza en paralelo y dialoga con el proyecto *To talk about trees* expuesto entre junio y septiembre en Chiquita Room. Sigue mi línea de investigación alrededor de la percepción y el lenguaje, entendiendo el texto como materia y como una forma de amalgamar fragmentos de la realidad que pueden expandirse en instalaciones y performances o recopilarse en publicaciones y otros medios. *And I can feel things changing* analiza el modo de hablar de la situación provocada por la Covid19 mediante la recolección de escombros lingüísticos, es decir, porciones de texto provenientes de fuentes tan diversas como prensa, redes, publicidad, libros, canciones, pancartas y pintadas, encontradas desde el inicio de la pandemia. Mapea las narrativas dominantes, para profundizar en la genealogía de lo dicho, la repetición y sus efectos. El proyecto cuestiona los mensajes que tratan de reclamar nuestra atención, pero sobre todo, ahonda en aquellas porciones de texto que pueden haber pasado desapercibidas en el incesante flujo de información al que estamos expuestas. Especialmente incide en el uso del lenguaje y su potencial para crear esos futuros que aún no conocemos, porque si el lenguaje que escuchamos y utilizamos configura nuestra visión del mundo, la elección de ciertas palabras puede suponer un cambio en la manera de pensarlo. Trata de encontrar nuevas formas de rescatar mensajes entre la saturación de información, cuestionando la tensión entre lo visible y lo vistoso, esto es, entre lo que puede ser visto y lo producido por ser visto. A lo largo mi línea de investigación, reflexionaba sobre la posibilidad de considerar que hay ciertos fenómenos que pasan desapercibidos en nuestro día a día y cuestionaba las consecuencias que acarrearían que dejaran de serlo. Me preguntaba qué cambios podrían provocar y de qué modo repercutiría en el modo que tenemos de pensar el tiempo por venir. Teniendo en cuenta que la crisis del coronavirus ha hecho visibles ciertos fenómenos que antes no lo eran, me interesa trabajar a partir de ese material y las posibilidades que abren.

Peu de foto:

1.1. D'Hangar a l'estranger:

Nom de l'artista: Pablo sanz

Statement i projecte:

Pablo Sanz es un artista, compositor, grabador e investigador actualmente con sede en España e Irlanda del Norte. Su trabajo incluye proyectos de arte públicos y site-specific, instalaciones inmersivas multicanal y actuaciones en directo a oscuras, exposiciones, lanzamientos y piezas para emisión y audición en auriculares. Su práctica es una investigación abierta sobre la escucha, el tiempo, el espacio, la materialidad, la vitalidad no humana y la alteridad, con un foco en los límites y los umbrales de la percepción y la atención.

Desde diferentes enfoques, sus trabajos sonoros medioambientales exploran los entresijos y la creatividad vibrantes de humanos y criaturas, materiales, espacios y tecnologías, fomentando la conciencia ecológica sensorial. Escuchar por tanto se convierte en un acto político, destinado a resistir las tendencias dominantes en las sociedades contemporáneas, cultivando formas alternativas de ser y de pensar.

Madrid sin palabras: una ecología vibrante es un proyecto de creación e investigación artística que parte de la exploración de los territorios y mundos sonoros posibles que se manifiestan en la ciudad de Madrid, con un énfasis en aquello que permanece oculto, en los umbrales y más allá de los límites de la percepción y la atención. El proyecto piensa la ciudad como una ecología compleja desde modos de escucha y de pensamiento ecológicos menos antropocéntricos, investigando la vitalidad y la creatividad de una variedad de agencias y manifestaciones humanas y no-humanas. El proyecto está concebido como una trayectoria de largo recorrido, formada progresivamente a través de diferentes piezas sonoras centradas en contextos y entornos específicos de la ciudad y sus alrededores. En su conjunto, la serie se centra en la creación de nuevas perspectivas de ecologías urbanas, acentuando manifestaciones y agencias no humanas, investigando las posibilidades de la fonografía como práctica creativa, y el potencial de una escucha activa, profunda y sensorial, más allá de la representación y la significación. La trayectoria se inició en la segunda mitad de 2019 gracias a una residencia de tres meses en el Centro de Residencias Artísticas de Matadero Madrid, con el apoyo de Radio Nacional de España (RNE) y de la Asociación de Música Electroacústica de España (AMEE). En 2020 ha tenido continuidad gracias a la Beca Hangar - Casa de Velázquez, en colaboración con el Institut Français Barcelona, a través de una residencia de investigación artística de dos meses en la Casa de Velázquez.

Peu de foto:

1.2. De l'estranger a Hangar:

Nom de l'artista: Carola Moujan

Statement i projecte:

Carola Moujan es artista, diseñadora, investigadora y docente. Formada en arquitectura y bellas artes en Uruguay y en Estados Unidos, especializada en artes mediáticas y en diseño en Francia, su práctica

transdisciplinar atraviesa los campos del diseño gráfico y de interacción, de la instalación, de la imagen fija y animada, del libro de artista, del mobiliario urbano y de la escenografía.

Doctora en diseño de la Université Paris 1 (Sorbonne), su trabajo de investigación basado en la práctica explora el concepto de entrespacio (entr'espace), cualidad emergente que surge del entrelazamiento de procesos interactivos complejos entre espacios, temporalidades, cuerpos sensibles, afectos, materiales, y código digital en contextos post-digitales y más que humanos. Sus líneas de investigación actuales se desarrollan en torno a tres ejes: los devenires urbanos, los mecanismos no verbales de interacción y la metodología de la investigación artística.

Moujan ha expuesto en Lyon (Lyon City Design Urban Forum, 2015), Montevideo (EAC, 2018, Museo Histórico Cabildo, 2018, Centro Cultural España, 2015), Madrid (Matadero Madrid, 2016), Lisboa (Palacio Calheta, Museu do design et da moda, 2017), Berlín (Instituto Cervantes, 2016), La Paz (Museo Nacional de Arte, 2017) y México (Museo Franz Mayer, 2018).

Ha recibido la Bourse Brouillon d'un Rêve Numérique (SCAM, 2009) y el International Study and Travel Grant (University of Minnesota, 1990), así como dos menciones especiales en "Diseño integral" y "Diseño y participación ciudadana" de la quinta Bienal Iberoamericana de Diseño (BID_diMAD, 2016). Seleccionada en la segunda convocatoria internacional Lyon City Design (Lyon Design, 2014), la séptima convocatoria internacional del EAC (Ministerio de Cultura y Comunicación, Uruguay, 2016) y en la primera convocatoria de ayudas a la experimentación del RFI Ouest Industries Créatives (Francia) por su proyecto de investigación *Plus qu'urbain* (2016).

Carola Moujan publica regularmente su trabajo en revistas académicas y profesionales, tales como Volume (Holanda), CREE (Francia), Interstices (Nueva Zelanda) y Entrelacs (Francia). Actualmente enseña diseño digital y dirige tesis de Máster en la École Camondo (Paris) y en la École Nationale Supérieure d'Architecture Paris Belleville e interviene como profesora invitada en escuelas de arte y diseño y formaciones universitarias en Francia y Europa.

Peu de foto:

Beca d'Intercanvi Baden-Württemberg Catalunya

1.1. D'Hangar a l'estranger:

Nom de l'artista: Arash Fayeze

Statement i projecte:

La práctica de Arash Fayeze investiga condiciones de desplazamiento y nociones como la apátrida, el limbo y lo intermedio. Abarcando la escritura, la performance y el video, sus proyectos exploran situaciones en las que la mente está en el limbo y el cuerpo está en un lugar intermedio; es decir los estados mentales y físicos que resultan del estar entre dos ubicaciones, dos culturas o dos identidades. Su práctica analiza el segmento que separa dos condiciones y no dirige el público hacia un lugar u otro, sino a lo que se puede encontrar en el medio. Su trabajo se basa principalmente en experiencias autobiográficas entrelazadas con contenido ficticio y no ficticio. Al emplear estrategias de narración de

historias, combina ficción y documental para construir un paisaje emocional que resuena con lo intermedio. En trabajos recientes, ha empleado diversas formas de práctica "live", como lecture-performance y live-situation, para explorar nociones de inestabilidad y paradoja. Investiga ideas de teatralidad, performatividad y efímero que resuenan con su práctica, usando la paradoja del teatro como un área acelerada de cambio o inestabilidad, donde los actores están constantemente entre lo real y lo ficticio.

"Una noche que nunca acaba" es un híbrido entre una actuación y una obra de teatro, investiga los estados físicos y mentales del limbo. Explora el concepto de apátrida, concebida como una situación de estar entre territorios, en lugar de no tener patria o estar en el exilio. Este "intermedio" puede resonar con el crepúsculo, un período entre la luz del día y la oscuridad; el limbo como un período incierto de espera de una decisión o resolución; o barzakh (del persa para "barrera" o "partición"), que es un lugar entre el cielo y el infierno en la teología islámica.

Peu de foto:

1.1. D'Hangar a l'estranger:

Nom de l'artista: Oscar Martín

Statement i projecte:

Oscar Marín es artista, investigador independiente y programador que trabaja en el campo de la poética algorítmica y el estudio de los sistemas generativos y caóticos. Su práctica artística podría entenderse como un dispositivo "poliédrico" de conocimiento que hibridó y confluyó en el arte, la ciencia y la tecnología desde un enfoque experimental, poco ortodoxo y crítico. Las obras de Martín se basan en el desarrollo de sistemas generativos compuestos por agentes no humanos (máquinas, biológicos, algorítmicos) y sus interacciones y "agencias", utilizando como principal salida el sonido y la luz. Desde el punto de vista sonoro, Martín propone una escucha activa y la expansión de nuestra percepción a través de la experiencia físico-acústica del comportamiento de emergencia en los límites de las estructuras caóticas y de orden.

Durante su residencia en el Kunststiftung ha podido desarrollar una nueva versión del proyecto BSM/NHC bionic sound machine. El punto de partida de la instalación es el de crear un sistema generativo bio/artificial que evoluciona simbioticamente en el tiempo, jugando con la idea de que emerja un compositor sonoro no humano (more than human). La bio-máquina propone una alianza entre agentes "inteligentes" de diferente naturaleza, un dispositivo quimérico que consiste en un agente biológico (*Physarum polycephalum* / slime mold) y un agente artificial basado en algoritmos genéticos. En una situación de intercambio y de influencia mutua en su evolución, la bio/máquina nos permite descubrir nuevos comportamientos emergentes a perceptibles a través de patrones de luz, sonidos y su organización en el tiempo.

Peu de foto:

1.2. De l'estranger a Hangar:

Nom de l'artista: KIM+ILLI

Statement i projecte:

K I M + I L L I es una colaboración multidisciplinaria formada en 2020 como una plataforma "virtual" entre Seul y Stuttgart que tiene por objeto fusionar los antecedentes individuales de diversas

metodologías de trabajo “dentro y fuera” de los ámbitos de la (im)materialidad: visualidad, sonido y espacio. K I M + I L L I se centra en la investigación, la búsqueda de intersecciones, el intercambio y la ampliación de conocimientos, competencias y redes en el contexto mundial y las actividades discursivas dentro de las comunidades locales. El colectivo cree en las posibilidades antitéticas del trabajo en colaboración, que acelera un proceso creativo, fortalece los enfoques conceptuales de la producción cultural real que vincula nuestra percepción de las relaciones.

El proyecto "Renegotiations in Self-Determination: Being In-Between" tiene como objetivo contextualizar el impacto del colonialismo y la globalización en retratar el "estado de ser" de los trabajadores filipinos de ultramar (indocumentados) en Barcelona. El intento de crear artificialidad: el proceso paradójico de construir la intimidad (El color de la verdad: documentarismo en el campo artístico, Hito Steyerl), descripciones de la teoría de Marx de la alienación del yo como consecuencia de los fetichismos capitalistas de crecimiento sin fin y mecanismos de producción optimizados. Encontrar patrones y estructuras en la captura de las "coreografías del trabajo" en la propia especificidad de acciones precisas y movimientos corporales de los trabajadores de ultramar en su campo de ejecución. Creando así yuxtaposiciones de diversos actos de gesticulaciones mecánicas y suaves que pueden traducirse en un acto performativo: provocando un doble vínculo --el vínculo íntimo entre comportamiento y comunicación-- en las mentes colectivas que trasponen metodologías de violencia y explotación a la actualidad y clima de vida diaria.

Peu de foto:

1.2. De l'etranger a Hangar:

Nom de l'artista: Yunju Park

Statement i projecte:

Yunju Park tiene un Máster en Arte Público y Nuevas Estrategias Artísticas de la Universidad Bauhaus en Alemania. Trabaja en base a la investigación de la intervención en el espacio público, el análisis *site-specific* para la comprensión de la estructura coexistente en virtud de las diferencias en el contexto histórico, social, político y cultural. “Objetos en movimiento_directividad y peso” es el tema principal para acercarse a las historias individuales en el ámbito público para compartir y comprometerse por medio de la acción artística. Su interés se centra en los objetos-encarnaciones que actúan y representan su propia vitalidad de diferentes maneras dimensionales, entre el espacio público y el privado, Internet y el reino virtual, etc.

Utiliza diferentes medios como la actuación pública, la instalación, la arquitectura, el modelado 3D, el texto narrativo, el trabajo de campo y los medios digitales. En este caso, esos medios funcionan como herramientas para la encarnación performativa del contexto de la sociología, la antropología y las narrativas ficticias. El uso de la metodología se extiende desde los sitios públicos a través de Internet hasta la realidad aumentada.

Peu de foto:

Beca d'intercanvi Summer Session en col·laboració amb V2_Unstable Lab (Rotterdam)

1.1. D'Hangar a l'estranger*:

Nom de l'artista: Azahara Cerezo

Statement i projecte:

Azahara Cerezo. Girona, 1988

Azahara Cerezo investiga en su práctica artística la noción de territorio como un nudo de elementos vinculados a la experiencia del espacio y el tiempo, la corporalidad, la cristalización de la memoria, las tensiones entre público y privado y cuya dimensión física se funde con transformaciones digitalizadoras de alcance global. Mediante gestos mínimos de reapropiación y desplazamiento en múltiples medios, como (post)fotografía, acciones –físicas y online- y vídeo, trata de apuntar hacia las tensiones del espacio que habitamos.

Ha sido residente en Art3 (Valence. Intercambio con Homesession, Barcelona), Colegio de España (París), Villa Belleville (París), Casa de Velázquez (Madrid. Intercambio con Hangar, Barcelona) o Flax Art Studios (Belfast, Irlanda del Norte), entre otros. Recientemente, ha expuesto de forma individual en el Centro de Arte La Regenta (Las Palmas, Islas Canarias) con “Mapa de circunstancias” y en MAL (Sevilla) con “Y en ese claroscuro surgen los monstruos”. Ha participado en exposiciones colectivas como “Juntos aparte” (Bienalsur. Cúcuta, Colombia), “We are as Gods...” en Nieuwe Vide (Haarlem, Holanda), “Provincia 53” en el MUSAC (León), “J(e m)’accuse o la mort de l’autor” en el Bòlit (Girona) o “Especies de espacios” en el MACBA (Barcelona).

Servidor móvil consiste en trasladar los archivos de la página web de la artista a un pequeño servidor propio, conectado a Internet con un router portátil y una tarjeta SIM, alimentado de la forma más autónoma posible con energía solar y dentro de una caja a medida que permita su movilidad. Mediante un pequeño espejo y una cámara, el servidor se tomará selfies y las mostrará en la página principal de la web de la artista, de tal modo que quien entre en ella, verá parte de los elementos que la sostienen, es decir, que sostiene su trabajo cognitivo. Produciendo este servidor móvil pero tangible, Azahara Cerezo plantea subvertir las dinámicas habituales de acceso y almacenamiento de datos en una infraestructura deslocalizada, global y progresivamente privatizada, como es Internet. Se trata, al fin y al cabo, de una suerte de “boîte-en-valise” duchampiana del trabajo cognitivo. *Servidor móvil* se basa en un ejercicio de soberanía digital, una mudanza emancipadora que bajo una apariencia de sencillez, quiere reflexionar acerca de la cuestión nada intangible de la infraestructura telemática

Peu de foto:

*este año, debido a las restricciones a los desplazamientos internacionales producidas por la pandemia Covid-19, la residencia se ha realizado localmente.

b. Beques Institucionals per artistes estrangers

Residència institucional en col·laboració amb l'Oficina Econòmica i Cultural de Taipei i el Ministeri de Cultura de Taiwan

Aplazada a 2021.

5. COMUNICACIÓ

Al llarg del 2020 s'ha treballat seguint els objectius marcats en el pla general de comunicació d'Hangar.

Els objectius generals establerts són:

- Donar a conèixer què és Hangar i quins són els serveis que ofereix
- Donar a conèixer l'activitat general del centre
- Millorar la visibilitat dels projectes que es desenvolupen i dels artistes residents
- Captar nous usuaris perquè segueixin els perfils de plataformes socials i newsletters
- Reforçar el sentit de pertinença a un projecte conjunt de la comunitat més propera: artistes residents, projectes residents, projectes de coworking, equip tècnic i membres del patronat
- Generar una relació permanent amb els periodistes i mitjans de comunicació

Els objectius específics són:

- Revisar i implementar les eines de comunicació actuals (físiques i digitals) per agilitzar processos interns i externs
- Assolir ritme i constància en publicacions
- Actualitzar les bases de dades
- Documentar les activitats pròpies del centre
- Recopilar, crear i traduir els continguts per a la web

Tanmateix, aquest any ha estat marcat per la irrupció de la pandèmia, fet que ens ha obligat a replantejar part del nostre programa, adaptant la majoria de les activitats al format online. Cal dir que aquesta adaptació ha estat ràpida i poc traumàtica, ja que Hangar disposava de la infraestructura necessària abans de l'inici de la crisi.

a. Comunicació interna

Pel que fa a la comunicació interna, s'han consolidat les eines creades per a la transmissió de la informació. L'ús de diversos formularis, fa que aquesta arribi d'una forma clara i àgil, creant un hàbit a l'hora de compartir les activitats programades per diferents agents del centre.

En relació amb l'àrea de Recerca i Transferència de Coneixements, s'ha treballat de manera coordinada per recavar la informació i divulgar-la tant a la web d'Hangar com als canals específics de cada projecte (On-the-fly, Biofriction).

a.1. Arxiu històric

Des del 2019 s'ha creat un arxiu històric que guarda la informació sobre totes les activitats del centre de forma ordenada i clara. Aquesta era una eina necessària, ja que, fins ara, no hi havia constància de les activitats més enllà de les entrades de la web. Des del 2019, tot el que ha succeït a Hangar a partir d'aquesta data es troba arxivat cronològicament i es genera així una eina per guardar tot el material que es genera amb les activitats (fotografies, gravacions, material gràfic, etc).

Tot i que l'arxiu és consultable offline, és un objectiu proper treballar en un protocol per donar-lo a conèixer i que els usuaris el puguin fer servir quan sigui necessari.

b. Comunicació externa

Hangar és un espai on conviuen diferents comunitats, per tant les activitats públiques que es deriven d'aquestes comunitats són de caràcter molt divers. Així mateix, Hangar col·labora amb altres entitats acollint en el seu espai performances, activitats, concerts... En aquest sentit, s'assolit l'objectiu de diferenciar les activitats pròpies de les externes, atorgant una claredat a l'hora de comunicar tant al web, com a xarxes i newsletter.

b.1. Web

S'ha continuat fent canvis a la web per, una banda, simplificar el menú i, d'altra, donar informació d'una forma més clara.

En primer lloc, uns dels canvis més importats ha estat integrar l'àrea de Recerca i Transferència de Coneixements. En aquesta línia, s'ha creat la categoria *Programes*, la qual agrupa tots els programes - encara que siguin de diferents àrees- que Hangar desenvolupa en l'actualitat, amb una forta presència dels programes de l'àrea de Recerca i Transferència.

En segon lloc, l'apartat *Activitats* s'ha ordenat i ampliat: continua l'apartat *Activitats dels residents*, però a partir de la integració de les 2 àrees, s'ha creat l'apartat específic *Activitats de Recerca i Transferència de Coneixements*, que recull una part important de les activitats que programa Hangar: de projectes europeus, de beques d'investigació i de programes propis, com és el cas de *Ficcions del des-ordre*. S'integra també en aquest apartat Audio Formal i es crea un apartat nou per a Paratext. Amb aquests canvis, gairebé tota l'activitat pública d'Hangar passa a trobar-se en aquest apartat.

Pel que fa a la categoria *Col·laboracions*, aquesta s'ha actualitzat amb la divisió d'*Activitats en col·laboració* i *Projectes col·laboradors*. A *Activitats en col·laboració* s'hi troben les activitats que Hangar acull i que, tot i no ser activitats pròpies d'Hangar, en fa difusió ja que segueixen la mateixa línia del Centre. D'altra banda, es crea l'apartat *Projectes col·laboradors* per aglutinar tots aquests projectes que tenen entitat pròpia però que estan vinculats directament a Hangar.

L'apartat de *Resdiències* també ha estat actualitzat: ara es diferencien les residències d'estada llarga, les de curta i els/les artistes amb beca, ja que abans tots s'integraven en un mateix apartat de residents. Així mateix, també passen a integrar-se en aquest apartat els *Col·lectius residents*. Amb aquest canvi, s'aprecia de forma clara les diferents modalitats de residència que Hangar ofereix.

L'aparat *Convocatòries* pren més rellevància en situar-se com a primera categoria del llistat. En aquest sentit, es crea també l'aparat *Resolucions*, per trobar els resultats de les convocatòries de forma ràpida i fàcil.

Per últim, s'ha actualitzat la web perquè es pugui visualitzar des del mòbil.

b.2. Xarxes socials

Un dels objectius generals ha estat la captació de nous seguidors a través de les nostres xarxes, que són Twitter, Facebook, Instagram i Mastodon, la qual ha estat creada aquest últim any.

Per aquest objectiu, s'han realitzat les següents accions:

- Difusió d'activitats, convocatòries, etc., a través dels comptes d'Instagram, Twitter i Facebook
- Ús d'*Historias Destacadas* a Instagram amb la informació de la newsletter en format quinzenal
- Elaboració de calendaris estratègics per a una distribució eficient del contingut
- Creació i distribució del contingut adequant-lo a les característiques específiques de cada xarxa social
- Inclusió i distribució del contingut generat per tercers per tal d'establir relacions que ens ajudin en la distribució dels continguts propis
- Interacció i atenció dels nostres seguidors

Increment dels seguidors a xarxes:

Plataforma	Link	Followers 20/12/19	Followers 18/12/20
Newsletter	hangar.org	4.691	4.700
Facebook	@hangar.org	17.395	18.339
Twitter	@hangar_org	12.113	12.620
Instagram	@hangar_org	8.862	12.595
Mastodon	@hangar_org	-	12

Uns dels canvis més importats quant a xarxes ha estat passar dels 10000 seguidors a Instagram, la xarxa en què més creix Hangar. Això ha fet possible poder inserir links als stories per accedir al nostre web de forma immediata.

També cal destacar que hi ha un augment de seguidors que resolen dubtes a través dels canals privats de les xarxes socials, la qual cosa en fa pensar que hi ha una percepció positiva d'aquests com a eina per accedir a Hangar d'una forma àgil i fàcil.

Pel que fa a la creació de material gràfic i d'animació de suport, destaca la destinació de pressupost de la Beca Encura V para la creació d'aquest material. D'altra banda, la participació en projectes de major envergadura, com l'Ars Electronica Garden Barcelona o el Collide Residency Award, han comptat amb material gràfic específic per a difusió.

Així mateix, cal esmentar la compra d'una càmera Canon EOS M-50 específica per a l'àrea de comunicació d'Hangar.

b.3. Plataformes de difusió

Una de les eines més importants del departament de comunicació és la newsletter, la qual es fa servir per ordenar i difondre tot el que passa a Hangar, al mateix temps que ens permet destacar continguts. S'ha consolidat l'enviament bimensual com el més adient.

Així mateix, durant aquest any hem continuat treballant estretament amb plataformes de distribució de continguts com GRAF i amb el web de Fàbriques de Creació.

b.4. Visites Guiades

Si bé l'any havia començat amb la inèrcia habitual pel que fa a les visites al centre, la crisi de la Covid ha fet que aquestes es cancel·lin. Les visites que es van dur a terme abans del confinament són: alumnes de 4t Grau d'Animació & VFX de La Salle; alumnes del Màster d'Arquitectura de la University of Sheffield, UK; alumnes de Belles Arts de la Universitat de Barcelona i alumnes de Professió i context, 3r grau de l'Escola Massana.

Malgrat això, s'ha realitzat una visita del Màster Comissariat d'art digital d'ESDI i una altra amb els alumnes del Màster Prodart de la UB. Aquestes dues visites, però, han comptat amb un nombre reduït d'alumnes i no han fet un recorregut pel centre, sinó que han estat una sessió informativa a la Sala Ricson amb les mesures de distància de seguretat necessàries en aquest nou context.

Aquest nou model pot servir fins que es puguin tornar a efectuar les visites tal com es feien abans de la pandèmia.

b.5. Mitjans de comunicació

L'any 2020 ha estat un any especial pel que fa a la premsa. La presència als mitjans va quedar dràsticament reduïda quan va començar la pandèmia, però es va tornar a incrementar, sobretot de cara al setembre amb un esdeveniment que ha estat cabdal per a Hangar l'any 2020: la participació del Centre al festival Ars Electrònica. En aquest sentit, des del Garden Barcelona s'ha elaborat la nota i dossier de premsa i l'impacte ha estat contundent: gran part de la premsa s'ha fet ressò de l'esdeveniment.

Altres esdeveniments que han estat rellevants per a la premsa han estat la participació d'Hangar en el programa Ephemeral de Swab, o la participació d'Hangar en el Collide Residency Award.

Cal destacar que si bé l'any passat, gran part de les mencions a Hangar en premsa eran relacionades amb col·laboracions externes, aquest any han estat gràcies a les activitats que Hangar ha desenvolupat en el marc de diferents col·laboracions amb altres institucions.

(Vegeu annex)

Dades web (visites 885.540)

Top Pages	
ID	Title
1	Home Page
2	Sisena Beca de Recerca Artística Fundació Banc Sabadell – Hangar
3	Convocatòria oberta on-the-fly
4	Beques d'intercanvi per a projectes artístics entre Bregenz i Barcelona. Segona edició
5	Subscriu-te a la newsletter d'Hangar
6	Solstici 2020
7	Contacte
8	Neix el Barcelona Hub d'Art, Ciència i Tecnologia
9	Lloguer d'espais
10	Lloguer d'equips

Top Referring Sites

Rating	Site Url	Site Title	Destacats
1	 hangar.org	Hangar Centre de producció i recerca d'arts visuals	premsa 2020
2	 www.google.com	Google	Gener
3	 www.google.es	Google	Altern2.
4	 www.hangar.org	Hangar Centre de producció i recerca d'arts visuals	Tupper_ en Hangar.org.
5	 www.facebook.com	Facebook - Entrar o registrarse	
6	 i.instagram.com	Instagram	
7	 www.bing.com	Bing	
8	 www.mariosantamaria.net	MS María	
9	 l.facebook.com	Facebook - Entrar o registrarse	
10	 m.facebook.com	Facebook - Entrar o registrarse	

<https://alterna2.com/post/190425014025/tupper-en-hangarorg>

Crónica. *La Universidad de Barcelona impulsa un nuevo Campus de Les Arts.*

https://cronicaglobal.elespanol.com/vida/universidad-barcelona-campus-arts_242367_102.html

DJ Mag. *Música electrónica y workshops el próximo sábado 25 de enero en Hangar.*

<https://djmag.es/6a-edicion-en-barcelona-de-las-jornadas-tupper/>

Viasona. *Hirahi Afonso ens presenta el seu primer disc "Memento."*

<https://www.viasona.cat/sonosfera/hirahi-afonso-ens-presenta-el-seu-primer-disc-memento>

Catalunya Radio. *Hirahi Afonso presenta el seu primer disc, "Memento".*

<https://www.ccma.cat/catradio/alcarta/assaig-general/hirahi-afonso-presenta-el-seu-primer-disc-memento/audio/1061116/>

Betevé. *Tupper 2020.* <https://beteve.cat/agenda/jornades-musica-electronica-tupper-2020/>

RTVE. *Territori Clandestí 21/01/20 Tupper_6. Música electrònica i workshops.*

http://www.rtve.es/alcarta/audios/territori-clandestini/territori-clandestini-21-01-20-tupper_6-musica-electronica-workshops/5488877/

Barnabeats. *Cuenta atrás para la 6ª edición en Barcelona de las jornadas de música electrónica y workshops Tupper_.* <https://www.barnabeats.com/cuenta-atras-la-sexta-edicion-barcelona-las-jornadas-musica-electronica-workshops-tupper/>

Muzikalia. *Todo preparado para la 6ª edición del Tupper Music Festival.*

<https://muzikalia.com/preparado-la-6a-edicion-del-tupper-music-festival/>

La cultura no val res. *Enrico Malatesta & Giovanni Lami: Nuova Superficie. Dijous 23 de gener (Barcelona).* <http://www.laculturanovalres.com/enrico-malatesta-giovanni-lami-nuova-superficie-dijous-23-de-gener-barcelona/>

En Platea. *Cuenta atrás para las jornadas de Tupper_6*. <http://enplatea.com/?p=26381>

Viasona. *Tupper Music Festival: Tarta Relena*. <https://www.viasona.cat/agenda/1853/festival-tupper-tarta-relena-barcelona-25-01-2020>

Betevé. *La Família Barris: Provençals de Poblenou*. <https://beteve.cat/la-familia-barris/provençals-de-poblenou/>

En Platea. *Tupper completa su aforo en Hangar*. <http://enplatea.com/?p=26554>

Cultura Gencat. *Lluís Nacenta: “Treballar en col·laboració amb àmbits transdisciplinaris ens protegeix de tendències conservadores”*. <https://cultura.gencat.cat/ca/detall/Noticies/Entrevista-Lluís-Nacenta-00001>

Neo2. *Espacios artísticos independientes en Barcelona*. <https://www.neo2.com/espacios-artisticos-independientes-en-barcelona/>

Hipermédula. *Residencia Internacional Hangar*. <http://hipermedula.org/2020/01/residencia-internacional-hangar/>

Tot Barcelona. *La cessió de Can Ricart a la UB, en perill*. <https://www.totbarcelona.cat/politica/cessio-can-ricart-ub-perill-58294/>

Arteinformato. *Las primeras convocatorias del año apuestan por el arte sonoro y los nuevos medios*. <https://www.arteinformato.com/magazine/n/las-primeras-convocatorias-del-ano-apuestan-por-el-arte-sonoro-y-los-nuevos-medios-6499>

Febrer

Nit Bcn. *Iklectik [OFF-SITE] Barcelona*. <https://www.nitbcn.com/fiesta/iklectik-off-site-barcelona-29-mayo-barcelona>

Metrópoli Abierta. *Barcelona inyecta medio millón de euros en rehabilitar una nave de Can Ricart*. https://www.metropoliabierta.com/informacion-municipal/colau-inyecta-euros-nave-can-ricart_24189_102.html

Barcelona Metropolitan. *Interview: Gabriele Kreuter-Lenz, Goethe-Institut*. <https://www.barcelona-metropolitan.com/features/culture/interview-gabriele-kreuter-lenz-goethe-institut/>

Crónica Global. *La Universidad de Barcelona impulsa un nuevo Campus de Les Arts*. https://cronicaglobal.elespanol.com/vida/universidad-barcelona-campus-arts_242367_102.html

Resident Advisor. *Iklectik [OFF-SITE] Barcelona*. <https://www.residentadvisor.net/events/1388414>

Arteinformato. *Swab Barcelona 2020*. <https://www.arteinformato.com/agenda/f/swab-barcelona-2020-187294>

LibreFM. *SWAB 13ª edición del arte contemporáneo en Barcelona*. <https://librefm.es/swab-13a-edicion-del-arte-contemporaneo-en-barcelona/>

Març

Arte por excelencias. *SWAB Barcelona 2020: Cuando el 13 te trae buenas nuevas.*

<https://www.arteporexcelencias.com/es/eventos-swab-barcelona/swab-barcelona-2020-cuando-el-13-te-trae-buenas-nuevas>

Público. *L'especulació amenaça la cultura de base.* <https://www.publico.es/public/l-especulacio-amenaca-cultura-base.html>

Juny

Betevé. *Les fàbriques de creació reprenen l'activitat amb prudència i sense llibertat d'horaris.*

<https://beteve.cat/cultura/fabriques-creacio-reprenen-activitat-prudencia-sense-llibertat-horaris/>

Betevé. *Les galeries donen joc a artistes emergents amb Art Nou 2020.*

<https://beteve.cat/cultura/galeries-artistes-emergents-art-nou-2020/>

Info en punto. *Art Nou se celebra en Barcelona y L'Hospitalet, del 25 de junio al 10 de septiembre.*

<http://infoenpunto.com/art/25969/art-nou-se-celebra-en-barcelona-y-lhospitalet-del-25-de-junio-al-10-de-septiembre>

Elemental. *Art Nou 2020: un impulso a la creación emergente.*

<https://elemental.com/2020/06/25/art-nou-2020-un-impulso-a-la-creacion-emergente/>

Hoy Es Arte. *Maneras emergentes de hacer en el arte.* <https://www.hoyesarte.com/evento/art-nou-epicentro-del-arte-joven/>

<https://www.hoyesarte.com/evento/art-nou-epicentro-del-arte-joven/>

Juliol

Betevé. *Swab. celebrarà la seva primera edició virtual a la tardor.* <https://beteve.cat/artic/swab-fira-art-contemporani/>

Artsy. *Swab Announces a Virtual Edition for 2020.* <https://www.artsy.net/article/artsy-fairs-swab-announces-virtual-edition-2020>

El Temps de les arts. *Art Nou; un impuls a la creació emergent i a les noves generacions artístiques.*

<https://tempsarts.cat/art-nou-un-impuls-a-la-creacio-emergent-i-a-les-noves-generacions-artistiques/>

Coolture Magazine. *SWAB anuncia una edició virtual para este 2020.*

<https://www.coolturemag.com/swab-edicion-virtual-2020/>

Agost

Arteinformado. *Ars Electronica Garden Barcelona Show.* <https://www.arteinformado.com/agenda/f/ars-electronica-garden-barcelona-show-190760>

Setembre

La Vanguardia. *Cuando los robots sufren crisis existenciales.*

<https://www.lavanguardia.com/cultura/20200912/483403218435/arts-electronica-barcelona-robots-crisis-existencial.html>

El Temps de les arts. *Un jardí d'arts electròniques a Barcelona.* <https://tempsarts.cat/un-jardi-darts-electroniques-a-barcelona/>

Tendencias hoy. *El festival Ars Electronica se expande desde Linz al mundo.*

<https://www.tendencias hoy.com/arte/el-festival-ars-electronica-se-expande-desde-linz-al-mundo.html>

Núvol. *Barcelona també participa en l'art electrònic mundial.* <https://www.nuvol.com/art/barcelona-tambe-participa-en-art-electronic-mundial-119924>

Betevé. *L'espai Espronceda comença el curs carregat d'experiències immersives.*

<https://beteve.cat/artic/espronceda-venice-vr-expanded-ars-electronica/>

El Punt Avui. *Art electrònic ara i aquí.* <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1847753-art-electronic-ara-i-aqui.html>

Muzikalia. *Llega Sónar+D CCCB 2020 en formato virtual y presencial.* <https://muzikalia.com/llega-sonard-cccb-2020-formato-virtual-presencial/>

Vein. *SÓNAR+D CCCB: CONFERENCIAS, CHARLAS, DEBATES, WORKSHOPS.*

<http://vein.es/sonard-cccb-conferencias-charlas-debates-workshops/>

Le Virage TV. *Vuelve a ver todos los shows, conferencias y workshops de Sónar+D CCCB en www.sonarplusd.com.* <https://leviragetv.com/2020/10/31/vuelve-a-ver-todos-los-shows-conferencias-y-workshops-de-sonard-cccb-en-www-sonarplusd-com/>

Revista Mirall. *El Sónar+D CCCB celebrarà una edició virtual i presencial amb més de 140 artistes i ponents i 70 activitats.* <https://revistamirall.com/2020/09/10/el-sonard-cccb-celebrara-una-edicio-virtual-i-presencial-amb-mes-de-140-artistes-i-ponents-i-70-activitats/>

El País. *El festival Ars Electrónica aterriza en Barcelona.* <https://elpais.com/espana/catalunya/2020-09-06/el-festival-ars-electronica-ateriza-en-barcelona.html>

ClubbingSpain. *Barcelona será una de las sedes de Ars Electronica el próximo fin de semana.* <https://www.clubbingSpain.com/noticias/2020/barcelona-sera-una-de-las-sedes-de-ars-electronica-el-proximo-fin-de-semana.html>

Hipermedula. *Jardín Ars Electronica Barcelona 9 al 20 de septiembre.* <http://hipermedula.org/2020/09/jardin-ars-electronica-barcelona/>

Betevé. *22 llocs imprescindibles del 22@.* <https://beteve.cat/artic/llocs-22-aroba-poblenou-districte-tecnologia-barcelona/>

El País. *El festival Ars Electronica aterriza a Barcelona.*

https://cat.elpais.com/cat/2020/09/06/cultura/1599424349_919519.html

ClubbingSpain. *Barcelona será una de las sedes de Ars Electronica el próximo fin de semana.* <https://www.clubbingSpain.com/noticias/2020/barcelona-sera-una-de-las-sedes-de-ars-electronica-el-proximo-fin-de-semana.html>

Barnabeats. *SÓNAR+D CCCB ARRANCA MAÑANA VIERNES UNA EDICIÓN EXTRAORDINARIA EN STREAMING.* <https://www.barnabeats.com/sonard-cccb-arranca-manana-viernes-una-edicion-extraordinaria-streaming/>

Catalunya Radio. *Vestibular_1, l'art digital que et manipula el sistema sensorial*. <https://www.ccma.cat/catradio/alacarta/popap/vestibular1-lart-digital-que-et-manipula-el-sistema-sensorial/audio/1078326/>

Metal Magazine. *Tecnología y arte al poder*. <https://metalmagazine.eu/bi/post/article/ars-electronica-garden-barcelona>

El Temps de les arts. *Ars Electronica : Als Jardins de Keppler*. <https://tempsarts.cat/ars-electronica-als-jardins-de-kepler/>

Il giornale dell'arte. *Ars Electronica in 120 città*. <https://www.ilgiornaledellarte.com/articoli/arte-elettronica-ora-in-120-citt/133999.html>

Diari Ara. *La Col·lecció Beep fa d'altaveu de l'art tecnològic català en l'edició covid d'Ars Electronica*. https://www.ara.cat/cultura/Colleccio-Beep-art-tecnologic-Ars-Electronica_0_2523947716.html

Vilaweb. *L'art del futur és aquí*. <https://www.vilaweb.cat/noticies/lart-del-futur-es-aqui/>

Octubre

Arte por excelencias. *Se inaugura Swab Barcelona con Asia como protagonista*. <https://www.arteporexcelencias.com/es/eventos-swab-barcelona/se-inaugura-swab-barcelona-con-asia-como-protagonista>

La Vanguardia. *Un futuro para el órgano olvidado de Barcelona*. <https://www.lavanguardia.com/cultura/20201025/484281777695/organo-mnac-sala-oval-hitler-palau-nacional-organista.html>

Betevé. *La improvisació de The Exploding Fest aterra a Vallcarca*. <https://beteve.cat/cultura/the-exploding-fest-2020-vallcarca/>

El Periódico. *El Sol y tú, una relación desigual*. <https://www.elperiodico.com/es/ocio-y-cultura/20201027/sol-exposicion-casa-seat-8176308>

Catalunya Vanguardista. *Creación y museos*. <https://www.catalunyavanguardista.com/creacion-y-museos/>

Artneutre. *El jardí colonial | Agustín Ortiz Herrera | La Capella | Barcelona | 23, 24 oct i 5 nov.* <https://www.artneutre.net/2020/10/El-jardi-colonial-Agustin-Ortiz-Herrera-La-Capella-Barcelona.html>

La Vanguardia. *Convocan el premio Collide de residencia artística en Barcelona y el CERN*. <https://www.lavanguardia.com/vida/20201027/4950698030/convocan-el-premio-collide-de-residencia-artistica-en-barcelona-y-el-cern.html>

Hipermédula. *Convocatoria abierta Collide Residency Award*. <http://hipermedula.org/2020/10/convocatoria-abierta-collide-residency-award/>

Art Connect. *Open call: collide residency award*. <https://www.artconnect.com/opportunities/open-call-collide-residency-award>

Novembre

El Temps de les arts. *Hangar, un espai de creació híbrid d'arts visuals que s'interessa per l'art, la ciència i les noves tecnologies*. <https://tempsarts.cat/hangar-un-espai-de-creacio-hibrid-darts-visuals-que-sinteressa-per-lart-la-ciencia-i-les-noves-tecnologies/>

Arteinformato. *Encura V*. <https://www.arteinformado.com/agenda/f/encura-v-193272>

La República. *L'ara i l'aquí entren en joc a la 18a edició de Loop Barcelona*. <https://www.larepublica.cat/minut-a-minut/lara-i-laqui-entren-en-joc-a-la-18a-edicio-de-loop-barcelona/>

Masdearte. *ENCURA V: Convocatoria abierta para una residencia de investigación curatorial*. <https://masdearte.com/convocatorias/encura-v-convocatoria-abierta-para-una-residencia-de-investigacion-curatorial/>

El Periódico. *Poblenou: el epicentro creativo*. <https://www.elperiodico.com/es/onbarcelona/a-la-ultima/20201126/poblenou-fabricas-creacion-hub-artistico-8223333>

Hipermédula. *Beca Contrapicada 2020*. <http://hipermedula.org/2020/11/beca-contrapicada-2020/>

La Vanguardia. *Barcelona y el reto de ser una ciudad capital*. <https://www.lavanguardia.com/cultura/20201104/49214825163/cocapitalidad-barcelona-cultura-ciencia-tecnologia.html>

El Periódico. *Segunda convocatoria del Premio Collide, que vincula artes y ciencia*. <https://www.elperiodico.com/es/mas-barcelona/20201102/segunda-convocatoria-del-premio-collide-que-vincula-artes-y-ciencia-8185517>

La Vanguardia. *Segunda convocatoria del Premio Collide, que vincula artes y ciencia*. <https://www.lavanguardia.com/local/barcelona/barcelona-plus/20201102/49151279870/premio-collide-segunda-convocatoria-abierta-barcelona.html>

Desembre

Núvol. *Àfrica Moment en clau de gènere*. <https://www.nuvol.com/pantalles/cultura-digital/africa-moment-en-clau-de-genere-141830>

Diari Ara. *La creació de Sud-àfrica i Cap Verd arriba al Mercat de les Flors*. https://www.ara.cat/cultura/quarta-Africa-Moment-Mercat-Flors_0_2582141964.html

Teatral. *El Mercat de les Flors acull la part més escènica del 'Festival Africa Moment'20*. <https://www.teatral.net/el-mercat-de-les-flors-acull-la-part-mes-escenica-del-festival-africa-moment20/>

Arteinformato. *VI Beca de Investigación Artística Fundación Banco Sabadell – Hangar*. <https://www.arteinformado.com/agenda/f/vi-beca-de-investigacion-artistica-fundacion-banco-sabadell-hangar-193910>

Masdearte. *Becas de intercambio para proyectos artísticos entre Bregenz y Barcelona*. <https://masdearte.com/convocatorias/becas-de-intercambio-para-proyectos-artisticos-entre-bregenz-y-barcelona/>

Journal Of Music. *International Open Call: Collide Residency Award*.

<https://journalofmusic.com/listing/26-11-20/international-open-call-collide-residency-award>

Hipermédula. *Convocatoria abierta Collide Residency Award*.

<http://hipermedula.org/2020/10/convocatoria-abierta-collide-residency-award/>

Europa Press. El Govern, Barcelona y entidades impulsan un 'hub' de ciencia, arte y tecnología en la

Fira. <https://www.europapress.es/catalunya/firadebarcelona-00630/noticia-govern-barcelona-entidades-impulsan-hub-ciencia-arte-tecnologia-fira-20201221121847.html>

AVALUACIÓ DE LES DADES 2020 HANGAR.ORG

- Visites al web
- Idioma
- Buscadors
- Dispositius d'accés més utilitzats
- Temps de permanència mitjana
- Pàgines visitades en cada visita
- Notícies més visitades
- Paraules més buscades
- Accés
- Webs mitjançant les quals s'accedeix més a Hangar